



Att vara en bra gäst

En diskursanalys av den svenska mediedebatten om de
ensamkommande i Sverige 2017

Therese Werkström

Avdelningen för Mänskliga Rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSK61
Termin: Höstterminen 2017
Handledare: Lina Sturfelt
Omfång: 14 854 ord



Abstract

The aim of this paper is to analyse how the unaccompanied minors from Afghanistan, whom took part in the sit-in strike that took place in Stockholm the late summer and fall of 2017, is portrayed in the Swedish media discourse and how one can detect perceptions about hospitality in said discourse. To do this these following questions will be answered: How does the media discourse portray the unaccompanied minors that went on a sit-in strike the summer of 2017? How can one, through a hospitality perspective and discursive perspectives on discrimination, detect different Swedes notions of these minors and how are the existing power relations portrayed in this media discourse? The analysis is demarcated to the Swedish discourse by scrutinizing different discussion articles and one live debate from the period in which the strike was active in August-October 2017. The material is analysed through Jacques Derrida's perspective on hospitality and power relationships with a method by Kristina Boréus to make visible the discursive discrimination. The result of this analysis is that people from the right part of the political opinion spectra more prominently used more excluding, diminishing and degrading words to describe the minors than the more left wing part of the political opinion spectra.

Key-words:

Afghanistan, unaccompanied minors, Sweden, media, discourse analysis, debate, articles, SVT Opinion Live, hospitality, 2017

I denna uppsats är syftet att analysera och granska hur de afghanska flyktingbarnen och ungdomarna som sittstrejkade i Stockholm sommaren och hösten 2017 framställs i den svenska diskursen och hur en kan tolka denna diskurs utifrån ett gästfrihetsperspektiv. Detta görs genom att besvara frågeställningarna: Hur ser diskursen i media ut om de ensamkommande som sittstrejkade sommaren 2017? Hur kan en genom ett gästfrihetsperspektiv samt med diskursiva perspektiv om diskriminering, tolka olika debattörers föreställningar om dessa ungdomar i diskursen, och hur framgår maktrelationerna i denna mediediskurs? Avgränsningen har skett till att se till den svenska diskursen genom att granska olika debattartiklar och en livedebatt från perioden då sittstrejken var aktiv augusti-oktober 2017. Materialet analyseras igenom en teori om

gästfrihet och maktrelationer av Jaques Derrida med hjälp av en metod av Kristina Boréus för att synliggöra diskursiv diskriminering. Vad som framkom av denna analys är att debattörer och personer från den högra sidan av det politiska åsiktsspektrat var mer benägna att använda exkluderande, osynliggörande och nedvärderande benämningar när de talade om de ensamkommande än vad debattörerna från den vänstra sidan av det politiska åsiktsspektrat var.

Nyckelord:

Afghanistan, ensamkommande flyktingbarn, Sverige, media, diskursanalys, debatt, artiklar, SVT Opinion Live, gästfrihet, 2017

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar	3
1.2	Material och avgränsningar	4
1.2.1	Primär- och sekundärmaterial.....	5
1.2.2	Källkritik.....	7
1.3	Forskningsetiska bedömningar	8
2	Teori och metod.....	9
2.1	Teori	9
2.1.1	Gästfrihetsperspektiv	9
2.1.2	Boréus diskursiva perspektiv.....	11
2.2	Metod.....	12
3	Litteraturöversikt och tidigare forskning.....	16
3.1	Om gästfrihetsföreställningar:	16
3.2	Om flyktingföreställningar i media/diskurs:.....	19
4	Undersökning och analys.....	22
4.1	Undersökning av <i>SVT Opinion Live</i>	22
4.1.1	Vidare applicering av teorin	28
4.1.2	Delsammanfattning av <i>SVT Opinion Live</i>	31
4.2	Undersökning av debattartiklar	32
4.2.1	Vidare applicering av teorin	36
4.2.2	Delsammanfattning av debattartiklar.....	39
5	Diskussion och slutsats.....	40
	Referenser	45

1 Inledning

Den 6 augusti 2017 inledde Ung i Sverige en sittstrejk på Medborgarplatsen i Stockholm.¹ Denna sittstrejk var en form av demonstration och utgjordes till största del av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar från Afghanistan. De demonstrerade mot de fortsatta utvisningarna av ensamkommande till Afghanistan. Specifikt så demonstrerade de mot utvisningarna av de ungdomar som var minderåriga när de kom hit till Sverige under ”flyktingkrisen” åren 2015-2016 men som har hunnit bli över 18 år under tiden som deras asylärende har handletts av Migrationsverket.

Enligt Barnkonventionen och Sveriges lagar så är en ett barn tills en är 18 år och sedan räknas en som vuxen. Barn bedöms vara i behov av mer skydd än en vuxen och sannolikheten att en ska få stanna är högre om en är barn än en vuxen i asylärenden.²

Vidare har många av de ensamkommande bott större delen av sitt liv i Iran eller i ett annat land.³ När de ensamkommande som får avslag här i Sverige ska resa tillbaka till sitt ”hemland” skickas de dock tillbaka till Afghanistan där de inte längre har något nätverk eller kontakter.

Sittstrejken handlar alltså om att Sverige ska ge dessa ungdomar amnesti och helt stoppa utvisningarna till Afghanistan. Talespersonen för sittstrejken, Fatemeh Khavari, ville få svar från Migrationsverket om hur de kan låta utvisningarna fortsätta. Tillsammans skrev demonstranterna ett brev till Migrationsverkets generaldirektör Mikael Ribbenvik den 8 augusti med krav om att utvisningarna skulle stoppas. Den 10 augusti, några dagar efter sittstrejken inletts, svarade Ribbenvik i ett brev till demonstranterna att han inte kan tillgodose detta krav.⁴ Sittstrejken fortsatte och blev en

¹ TT, ”Sittstrejkar – kräver svar från Ribbenvik”, *SVT Nyheter*, Lokalt Stockholm, 2017-08-06, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/sittstrejkar-kraver-svar-fran-ribbenvik>> (Hämtad: 2018-01-04).

² *Migrationsverket*, ”Barn i asylprocessen”, 2017-12-19, Tillgänglig: <<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Att-ansoka-om-asyl/Barn-i-asylprocessen.html>> (Hämtad: 2018-01-06).

³ *Migrationsverket*, ”Därför har så många ensamkommande afghanska barn sökt asyl i Sverige”, 2016-01-21, Tillgänglig: <<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-01-21-Darfor-har-sa-manga-ensamkommande-afghanska-barn-sokt-asyl-i-Sverige.html>> (Hämtad: 2017-11-13).

⁴ Bouvin, Emma, ”Ribbenvik till demonstranter: Jag har besvarat era frågor”, *Dagens Nyheter*, 2017-08-10, Tillgänglig: <<https://www.dn.se/sthlm/ribbenvik-till-demonstranter-jag-har-besvarat-era-fragor/>> (Hämtad: 2018-01-04).

symbol för, och en koncentration av, den rådande diskursen om de ensamkommande från Afghanistan. Denna 58 dagars långa sittstrejk pågick fram till den 3 oktober 2017.⁵

Vad denna sittstrejk gjorde, mer än att belysa de ensamkommandes ovissa situation, var att den även skapade en intressant debatt om hur det talas om de afghanska ungdomarna som nya möjliga svenska medborgare. Med ett gästfrihetsperspektiv samt med olika diskursiva perspektiv om diskriminering i tal/text menar jag att en kan tolka hur gästfrihet diskuteras som en underton i hur svenskar ser på dessa personers möjliga medborgarskap. Är den afghanska flyktingen en ny så kallad andra klassens medborgare i Sverige eller ser debattörerna på hen som en inflyttad gäst? Detta är en debatt som jag menar handlar om de mest basala mänskliga rättigheterna: att alla har rätt till liv, frihet och säkerhet.⁶ Det handlar alltså inte bara om huruvida de ensamkommande ska få stanna i Sverige eller inte, utan i den större kontexten handlar det om farorna med andrafiering, diskriminering och utanförskap då de ensamkommande särbehandlas.

I skrivande stund har inget större beslut ännu fattats angående om Sverige ska stoppa utvisningarna till Afghanistan och ge de ensamkommande amnesti här i Sverige, så diskursen råder fortfarande.

Det är denna diskurs jag ämnar analysera i denna uppsats. Hädanefter kommer jag att använda ordet ”ensamkommande” för att skriva om de ensamkommande afghanska flyktingbarnen och ungdomarna i denna uppsats. Detta eftersom ”ensamkommande” är det ord jag av erfarenhet har hört att de själva använder när de talar om sig och jag vill därför visa respekt genom att använda samma ord.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

I denna diskurs menar jag att det går att avkoda hur människor/debattörer från olika sidor av det politiska åsiktsspektrat förstår den svenska gästfriheten i migrationskontexten. Hur dessa debattörer använder vissa ord för att ge uttryck för inkludering, exkludering eller existerande maktrelationer anser jag spelar stor roll för hur diskursen ser ut och för hur den övriga allmänheten uppfattar dessa ungdomar. Dessa föreställningar om den svenska

⁵ Lodding, Mattias, ”Strejken fortsätter – men vi lämnar Norra Bantorget”, *SVT Nyheter*, Lokalt Stockholm, 2017-10-02, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/strejken-fortsatter-men-vi-lamnar-norra-bantorget>> (Hämtad: 2018-01-04).

⁶ Universal Declaration of Human Rights, UN Doc. A/RES/217 (III), 10 December 1948, art. 3.

gästfriheten och hur en bra gäst ska uppföra sig menar jag lyser igenom i den rådande diskursen.

Syftet med denna uppsats är därför att se hur de ensamkommande talas om och andrafieras i den svenska diskursen om migration. Detta kommer jag göra genom ett teoretiskt perspektiv om gästfrihet, migration och diskursiv diskriminering för att se maktrelationer och distansering i hur debattörerna talar om de ensamkommande som sittstreckade i Stockholm sommaren och hösten 2017.

Mina frågeställningar är således:

*Hur ser diskursen i media ut om de ensamkommande som sittstreckade sommaren 2017?
Hur kan en igenom ett gästfrihetsperspektiv, samt med diskursiva perspektiv på diskriminering, tolka olika svenska debattörers föreställningar om dessa ungdomar i diskursen, och hur framgår maktrelationerna i denna mediediskurs?*

1.2 Material och avgränsningar

Materialet jag valt att använda mig av i denna uppsats är debatter i media då jag på så vis får tillgång till att analysera den rådande diskursen kring de ensamkommande som når ut till befolkningen. Jag har tagit fram mitt primärmaterial genom dessa olika sökord; ”Afghanistan, ensamkommande, flyktingbarn, sittstreck, demonstration, 2017, utvisningar, debatt”. Dessa sökord har jag använt i olika konstellationer för att få fram mitt primärmaterial som alltså representerar en del av den rådande diskursen. Jag har valt att avgränsa mig till att söka på svenska för att få fram hur den svenska diskursen ser ut i debatter då det är specifikt den svenska bilden av debatten jag valt att fokusera på.

Metoden jag har använt för att få fram mitt sekundärmaterial är liknande den jag använt för att söka primärmaterial. Jag har sökt på följande ord: ”unaccompanied minors, afghan, children, Sweden, media, hospitality, Afghanistan, refugees”. Jag har använt mig av LubSearch, Lunds Universitets sökmotor. Jag har vidare valt att utöka min sökning med att alltså även söka på engelska för att få ett större utbud av tidigare studier, få förståelse för min teori samt en större bakgrund till mitt ämne.

Vidare så har jag i denna uppsats valt att avgränsa mig till just tidpunkten för diskursen om sittstrejken som började på Medborgarplatsen, och sedan flyttades till Mynttorget och Norra Bantorget i Stockholm under sensommaren och hösten 2017. Jag har därför sett till material mellan intervallet 6 augusti 2017 till 3 oktober 2017. Jag valde detta då jag anser att det koncentrerar debatten kring de ensamkommandes situation till en specifik tidpunkt när det är som mest aktuellt. Denna debatt kring sittstrejken är alltså essensen i diskursen kring de ensamkommande.

Då jag även vill få hela spektra av den rådande debatten har jag valt att ta första delen av mitt primärmaterial från *SVT Opinion Live* 17 augusti där debattörer från hela åsiktsspektrat är inbjudna att tala. Detta material ger mig tillgång till alla åsikter och argument; både för och emot att de ensamkommande ska få amnesti. Andra delen av mitt primärmaterial utgörs av skrivna debattartiklar från augusti-oktober 2017 om ensamkommande i *Dagens Nyheter*, *Aftonbladet*, *Expressen* och *SVT Nyheter*. Detta för att på så vis se diskursen i olika diskursiva kontexter.

Jag har valt att använda mig av debatter i media då media kan ses som en arena för rättighetspråk. Som Jonathan Josefsson skriver i artikeln ”‘We beg you, let them stay!’: Right claims of asylum-seeking children as a socio-political practice” så kan media användas som en arena för att få sina rättigheter tillgodosedda eller att göra rättighetsanspråk.⁷ Detta är liknande det jag ser i debatterna jag analyserar och därför spelar mediediskursen en betydande roll för hur svenskar talar om de ensamkommandes mänskliga rättigheter och vad det har för betydelse för de ensamkommande.

1.2.1 Primär- och sekundärmaterial

Det primärmaterial jag har valt att använda mig av är en debatt i *SVT Opinion Live*⁸ från 17 augusti samt ett urval debattartiklar. Jag har gjort urvalet för att det ska finnas en representation från hela åsiktsspektrat och för att få debatten i kontext till motpoler. Jag har valt att analysera en livedebatt då att det är givande för mig att se hur de olika sidorna bemöter olika argument och resonemang i ett öppet forum i

⁷ Josefsson, Jonathan, ”‘We beg you, let them stay!’ Right claims of asylum-seeking children as a socio-political practice.” *Childhood* 24, nr. 3, 2017, s.316-332.

⁸ *SVT Opinion Live*: [Video], 2017-08-17, Tillgänglig: <<https://www.svtplay.se/video/14760720/opinion-live/opinion-live-sasong-3-17-aug-22-00?start=auto&tab=senaste>> (17:08 – slut), (Hämtad: 2018-01-04).

realtid. Detta för att få den spontana reaktionen på olika påståenden, utan någon extensiv filtrering. Detta gör mitt primärmaterial mer innehållsrikt och därför mer analytiskt givande för denna uppsats. Debattörerna i denna livedebatt är Ann Heberlein (M), Mikael Wiehe, Alex Bengtsson (Tillsammansskapet) och Paula Bieler (SD). Emellanåt kommer även programledaren Belinda Olsson samt publiken till tals.

Valet av debattartiklar har jag gjort då dessa artiklar är en annan typ av genre än debatter i tv och ger mig på så vis tillgång till samma diskurs i en annan kontext. Då tv är ett mer öppet forum för känslor än vad debattartiklar är, blir formatet annat.

Debattartiklarna jag har valt att använda mig av kommer från debattsidorna i *Dagens Nyheter*, *SVT Opinion*, samt artiklar från tidningarna *Expressen* och *Aftonbladet*. Jag gjorde detta urval från dessa stora nyhetsmedier då att jag vill se det material som når ut till flest människor.

Artiklarna i urvalet är: Rädda Barnen debattartikel,⁹ Miljöpartiet debattartikel,¹⁰ en ”upprovs”-artikel,¹¹ Ann Heberleines debattartikel,¹² Nils Karlssons svar till Ann Heberleines debattartikel¹³ samt debattartiklar från två övriga personer: Patrik Burkhall-Nilsson,¹⁴ och Christina Höj Larsen.¹⁵ Jag gjorde detta urval då dessa artiklar är de som är skrivna under tiden som sittstrejken pågick och förmedlar olika åsikter.

Dessa olika typer av material ska jag ställa emot varandra för att se en interdiskursivitet och om/hur diskurserna skiljer sig åt i dessa olika kontexter.

⁹ Bergh, Lise; Dahlin, Elisabeth, ”Ministern kan visst stoppa utvisningarna”, *Aftonbladet*, 2017-08-18, Tillgänglig: <<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/nzawQ/ministern-kan-visst-stoppa-utvisningarna>> (Hämtad: 2018-01-04).

¹⁰ Ferm, Maria, ”MP: Barnen som kom hit måste få stanna”, *Aftonbladet*, 2017-09-13, Tillgänglig: <<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/VEVq1/mp-barnen-som-kom-hit-maste-fa-stanna>> (Hämtad: 2018-01-04).

¹¹ Lilburn, Anita; Bornstein, Set et al., ”Utvisningarna – en ny skamfläck för Sve-rige”, *Aftonbladet*, 2017-08-11, Tillgänglig: <<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/jqGPq>> (Hämtad: 2018-01-04).

¹² Heberlein, Ann, ”Ohederligt att ge demonstranterna falska förhoppningar”, *SVT Nyheter Opinion*, 2017-08-14, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/opinion/article14793240.svt>> (Hämtad: 2018-01-04).

¹³ Karlsson, Nils, ”Det är inte ynkligt att möta demonstranterna”, *SVT Nyheter Opinion*, 2017-08-16, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/opinion/nils-karlsson-om-flyktingpolitiken>> (Hämtad: 2018-01-04).

¹⁴ Burkhall-Nilsson, Patrik, ”Vad har pojkarna gjort för fel?”, *Expressen*, 2017-08-22, Tillgänglig: <<https://www.expressen.se/debatt/vad-har-pojkarna-gjort-for-fel/>> (Hämtad: 2018-01-04).

¹⁵ Höj Larsen, Christina, ”Hjälp de unga flyktingarna – det är vår förbannade plikt”, *Expressen*, 2017-08-25, Tillgänglig: <<https://www.expressen.se/debatt/hjalp-de-unga-flyktingarna-det-ar-var-forbannade-plikt/>> (Hämtad: 2018-01-04).

Sekundärmaterialet som jag har använt mig av i denna uppsats är främst tidigare studier samt nyhetsartiklar och dokumentärer. De tidigare studier som jag har valt att använda mig av för att få en övergripande blick av detta forskningsfält kommer jag att presentera i avsnitt 3 *Litteraturöversikt och tidigare forskning*.

För att få en överblick över sittstrejken har jag använt mig av nyhetsartiklar från *SVT Nyheter*,¹⁶ samt lyssnat på *P3 Nyheter Dokumentär om den afghanska Sittstrejken*.¹⁷ Dessa olika former av medierapportering har jag använt för att alltså få information om sittstrejken i sig själv.

Vidare har jag använt mig av Jaques Derridas bok *Of Hospitality* (2000) som min teori utgår ifrån tillsammans med rapporten *Diskrimineringens retorik: en studie av svenska valrörelser 1988-2002/Utreddningen om makt, integration och strukturell diskriminering* (2006) av Kristina Boréus som jag använt som källa till min metod och en del av teorin. Dessa kommer jag att vidare presentera under avsnitt 2 *Teori och Metod*.

1.2.2 Källkritik

Då mitt primärmaterial består av debatter och åsikter är det viktigt att jag är tydlig med vems åsikt som uttrycks. Jag har valt att använda mig av debatten i *SVT Opinion Live* då detta är framträdande debattforum där jag anser att det är rimligt att anta att det ges utrymme för att flera åsikter ska få uttryckas.

Debatten jag har använt mig av har medverkande från alla sidor av åsiktsspektret. Representerade är de invandringskritiska, de som yrkar på amnesti för alla, samt den berörda gruppen ensamkommande från Afghanistan. Då jag enbart är intresserad av hur den svenska diskursen om de ensamkommande ser ut kommer jag dock inte att analysera uttalande av de ensamkommande.

De brister som jag kan se i detta material är att då de debatterande enbart har några minuter var på sig åt gången att uttrycka sin mening, blir de ibland avbrutna i intressanta och viktiga resonemang. Vidare så kan det ses som en brist att debattörerna ibland låter känslorna ta över och att debatten då inte är genomgående

¹⁶ Artikelsamling, *SVT Nyheter*, Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/amne/Sittstrejken_p%C3%A5_Mynttorget> (Hämtad: 2017-11-13).

¹⁷ Pierrou, Martina, "Den afghanska sittstrejken", *P3 Nyheter Dokumentär*, 2017-10-17, Tillgänglig: <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6800246>> (Hämtad: 2018-01-06).

professionell. Detta kan dock vara en del av deras retorik för att få mer gehör, och på så vis vara en del av hur diskursen ser ut i just livedebattkontexten.

En vidare nackdel med mitt primärmaterial är att debatterna om de ensamkommande får lite tid i tv innan de går vidare till nästa ämne eller avslutar sändningen. Även detta är dock en bild av hur diskursen ser ut.

Sekundärmaterialiet behandlar både från ”flyktingkrisen” och framåt, men även innan år 2015 och bakåt i tiden. Jag är medveten om att det är skillnader i hur flyktingdiskursen såg ut innan år 2015 gentemot hur det ser ut idag på grund av den rådande situationen,¹⁸ så när jag använder mig av tidigare forskning innan denna tidpunkt är jag medveten om att det inte är applicerbart i lika hög grad idag i dagens Sverige och EU. Av mina egna erfarenheter som aktiv inom Rädda Barnen vet jag att diskursen och samtalet kring de ensamkommande hårdnat. Juristen Viktor Banke vittnar även om detta i *P3 Nyheter Dokumentär om den afghanska Sittstrejken*.¹⁹ Jag bör därför vara medveten om denna nya typ av hårt språk som inte hade utvecklats lika mycket i den forskning som gjordes innan år 2015.

1.3 Forskningsetiska bedömningar

Då jag analyserar media och debatter kommer jag inte att ställas inför samma etiska frågor och dilemman som vid exempelvis intervjuer, men då jag genom mitt engagemang i Rädda Barnen har en viss partisk läggning i denna fråga strävar jag efter att vara opartisk och analysera utifrån fakta. Jag strävar efter att i högsta mån vara neutral i mitt arbete och respektfullt hantera allas åsikter och inte övertolka eller överanalysera vissa uttryck.

¹⁸ Pierrou, Martina, ”Den afghanska sittstrejken”, *P3 Nyheter Dokumentär*, 2017-10-17, Tillgänglig: <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6800246>> (Hämtad 2018-01-06).

¹⁹ *P3 Nyheter Dokumentär*, 2017-10-17, 18.15 minuter.

2 Teori och metod

2.1 Teori

Det teoretiska perspektiv jag har valt att analysera och förstå mitt primärmaterial genom är en teori om gästfrihet konstruerad av Jaques Derrida men tolkad och vidareutvecklad av Leif Dahlberg och Fatanah Farahani, samt ytterligare en teori om diskursiv diskriminering av Kristina Boréus.

2.1.1 Gästfrihetsperspektiv

I boken *Of Hospitality* (2000) presenterar Derrida ett perspektiv på hur en gäst ska uppträda för att vara en bra gäst. Vidare diskuterar Derrida även vem en gäst är, hur vi kan bemöta gästen med total gästfrihet vs. frågvis gästfrihet, vad det innebär att vara en värd samt vilka rättigheter vs. skyldigheter en gäst respektive en värd har. I denna uppsats är ”gäster” de ensamkommande och ”värdar” de svenska medborgarna. Derrida diskuterar även i sin bok hur maktrelationen mellan värden och gästen kan förändras, och ställer frågor som ”Hur vet en om gästen är just en gäst eller en parasit?”.²⁰ Detta är av intresse för mig då jag är intresserad av att se hur dessa olika föreställningar går att avkoda i debatten om de sittstreckande ensamkommande igenom detta perspektiv. Jag har alltså valt att analysera utefter Derridas originalteori, då det är den som ger mig de rätta verktygen att komma åt maktrelationen och de intressanta aspekterna som mitt primärmaterial tillåter mig att analysera. Dock jag har hämtat inspiration och förklaringar till olika begrepp inom denna teori från andra forskare som har utgått från detta perspektiv. Detta har jag valt att göra på grund av att de kontextualiserat Derridas teori genom migration och på så vis gjort det mer relevant och hjälpsamt för mig. Av dessa forskare har jag främst har jag sett till Leif Dahlberg och Fatanah Farahani.

²⁰ Derrida, Jaques, *Of Hospitality*, Stanford University Press, Stanford, 2000, s.83-89.

Dahlberg skriver i sin text "Unwelcome Welcome" om hur gästfrihet är kodat på olika sätt. Antingen via "duty" eller "desire".²¹ Aningen så välkomnar en "gäster" för att en känner sig tvungen, eller så gör en det för att en vill och för att en känner ett begär av att få välkomna "gästen".

Dahlbergs teoretiska perspektiv är liknande det av Fatanah Farahani som jag även låtit mig inspireras av. Farahanis teoretiska perspektiv granskar relationerna mellan att vara "gäst" och "värd" i flyktingkontexten. Farahanis teori förklarar även maktrelationen mellan att vara en "gäst" och en "värd" och är på så vis en förlängning av Derridas perspektiv. Farahani skriver att värdens gästfrihet inte enbart handlar om välvilja, utan att den samtidigt ställer krav på hur gästen får agera. Det förväntas av gästen att uppträda på ett visst sätt och att visa tacksamhet för värden över att få vara inbjuden.²² Liknande Derridas tankar om "de speciella reglerna" som alla gäster har.²³ Det uppstår en komplicerad maktrelation i detta scenario mellan värden och gästen. Derrida kontextualiserar det främst igenom att visa på språket. I och med att vi ber främlingarna/gästerna att tala och be om rättigheter på vårt språk med vårt språkbruk så har gästfriheten och maktrelationen redan förminskat honom/henne, vi har fått övertaget.²⁴

"Värden", som Dahlberg låter oss förstå det igenom sin teori, är det land eller den person som tar emot flyktingarna/gästerna.²⁵ I detta fall de människor som är födda i västvärlden och som visar sina "goda hjärtan" genom att ta emot och acceptera flyktingarna till sitt hem(land). Problematiken som Dahlberg, Derrida och Farahani lyfter är maktrelationen som omedelbart skapas när en grupp människor blir upphöjda över en annan grupp i egenskap av att vara "värdar". För att vara en

²¹ Dahlberg, Leif, "Unwelcome Welcome: Being 'at Home' in an Age of Global Migration." *Law Text Culture*, nr. 1, 2013, s.67.

²² Då Farahani nyligen, år 2016, fått ett stipendium för att vidare undersöka detta perspektiv och detta fält av forskning så har hon ännu inte producerat en specifik studie som jag kan referera till. Jag har därför valt att använda originalperspektivet av Derrida tillsammans med dessa influenser som jag nyss presenterade för att förstå mitt primärmaterial. Farahanis perspektiv presenteras i dessa källor:

Tillberg, Anneli, "Porträttet: Hon frågar vem som får höra hemma", *Nationella Sekretariatet för Genusforskning*, 2017-01-23, Tillgänglig: <<https://www.genus.se/nyhet/portrattet-hon-fragar-vem-som-far-hora-hemma/>> (Hämtad: 2018-01-04).

Tjärnlund, Nils Johan, "Hon utforskar gästfriheten i flyktingkrisens spår", *Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse*, 2017, Tillgänglig: <<https://kaw.wallenberg.org/forskning/hon-utforskar-gastfriheten-i-flykting-krisens-spar>> (Hämtad: 2018-01-04).

²³ Derrida, 2000, s.83-89.

²⁴ Derrida, 2000, s.15.

²⁵ Dahlberg, 2013, s.62.

värd måste det finnas ”gäster”, och dessa har inte samma formella eller informella rättigheter att agera som om de vore ”värdar”.²⁶ En värd har rätten att agera på ett visst sätt eftersom det är i den personens hem(land) gästen befinner sig i.

”Gästen” är i detta fall flyktingen eller migranten. Derridas, Dahlbergs och Farahanis perspektiv säger att gästen som blir mottagen i ett nytt land omedelbart hamnar i en underordnad position. Detta då det förväntas att personen ska visa tacksamhet över gästfriheten som det nya landet visar på genom att ta emot denne.²⁷

2.1.2 Boréus diskursiva perspektiv

Utöver Derridas, Dahlberg och Farahanis perspektiv har jag även valt att lägga till ytterligare en nyans och ett perspektiv att analysera mitt material igenom för att komplettera gästfrihetsperspektivet. Detta perspektiv presenterades tillsammans i studien där jag fann min metod och då den visade sig ge mig en ny intressant komponent till min analys har jag valt att inkludera den. Detta specifika perspektiv jag valt att använda är från Kristina Boréus och innefattar *generositetsperspektivet*, *rättighetsperspektivet*, *nyttoperspektivet* samt *hotperspektivet*.²⁸ Vad som menas med dessa olika perspektiv kommer jag nu presentera.

Generositetsperspektivet går ut på att vi ska visa generositet mot de olycksdrabbade flyktingarna. Detta skriver Boréus är närbesläktat med tankar om välgörenhet.²⁹ Till skillnad från *generositetsperspektivet* skiljer sig däremot *rättighetsperspektivet* från att det är vår ”goda vilja” som tvingar oss att agera till att det är vår plikt. Det finns juridiska och/eller moraliska rättigheter som dessa flyktingar har som gör att vi måste agera.³⁰

Vidare så handlar *nyttoperspektivet* om att Sverige har behov av migranter och flyktingar och att dessa människor ska få stanna i Sverige för att nationen behöver det.³¹

Slutligen så handlar *hotperspektivet* om hur flyktingarna ses som ett hot mot svenskarna och ”svenskheten”.³²

²⁶ Derrida, 2000, s.83-89.

²⁷ Derrida, 2000, s.75-77.

²⁸ Boréus, Kristina. Diskrimineringens retorik: en studie av svenska valrörelser 1988-2002 : rapport /av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, Fritze, Stockholm, 2006, s.33-35.

²⁹ Boréus, 2006, s.33.

³⁰ Boréus, 2006, s.33.

³¹ Boréus, 2006, s.34.

³² Boréus, 2006, s.34.

Dessa olika perspektiv kompletterar gästfrihetsperspektivet på ett sätt som ger mig bättre förståelse för diskursen samt hur talhandlingar i praxis förstås igenom min teori.

Jag har på så vis satt upp ett eget teoretiskt ramverk som jag kommer att använda för att komma åt att analysera diskursen för att svara på min frågeställning. Detta ramverk att igenom Derridas, Dahlbergs och Farahanis perspektiv om maktrelationer mellan värd och gäst, och vad gästfrihet innebär, tillsammans med Boréus olika perspektiv om *generositet, rättigheter, nytta*, samt *hot*, analysera diskursen om de ensamkommande under sittstrejken sensommaren och hösten 2017.

2.2 Metod

Metoden jag har valt att utgå ifrån är Kristina Boréus metod i *Diskrimineringens retorik: en studie av svenska valrörelser 1988 -2002* -SOU 2006:52. I denna studie använder Boréus en diskursiv metod som ett konkret verktyg för att synliggöra den diskursiva diskrimineringens former, speciellt maktrelationer i diskurser. Metoden jag valt att arbeta utefter är alltså en speciell förgrening av diskursanalys. Jag valde att göra en diskursanalys istället för en argumentationsanalys då det jag är intresserad av är att se hur diskursen ser ut och hur den påverkar opinion. Jag vill se vilka diskursiva talhandlingar som används och är därför inte intresserad av att granska argumenten i sig.

Jag har valt just denna diskursiva metod av Boréus för att den presenterar ett bra verktyg att kunna granska diskursen utifrån mitt teoretiska perspektiv. Då syftet i hennes studie är att klarlägga existensen av diskursiv diskriminering riktad mot ”icke-svenskar” i valrörelser så anser jag att denna metod är optimal för mig att använda då även jag ämnar att granska uttryck för maktrelationer och distansering mellan svenskar och ”icke-svenskar”.

Hur jag gick till väga för att finna och besluta mig för denna metod var att jag sökte likande diskursiva metoder i för mig redan kända böcker. De jag främst valde mellan var de metoder som presenteras i *Handbok i kvalitativa metoder* (2015), redigerad av Göran Ahrne och Peter Svensson,³³ samt *Textens mening och makt:*

³³ Göran Ahrne, Peter Svensson (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*, Liber, Stockholm, 2015.

metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys (2012) redigerad av Göran Bergström och Kristina Boréus.³⁴ Då dessa böcker presenterar diskursanalys väldigt väl och ingående så använde jag dessa att ta avstamp i för att hitta en bättre, mer passande, förgrening av diskursanalys. Dessa böcker ledde mig till den studie och den metod av Boréus som jag slutligen valde att använda.

Analysramen³⁵ som jag har valt att använda av Boréus är väldigt funktionell. Hon använder sig av olika typer av analys på olika nivåer av diskursen. Först på en övergripande nivå synliggör hon hur människor *kategoriseras* och hur de *distanseras*. Detta gör hon genom att se på hur ”vi” och ”dem” sätts i olika kategorier.³⁶

Det jag kommer att använda för att analysera mitt material är benämning och beskrivning i form av *kategorisering* och *distansering*. Benämning i form av kategorisering är enligt Boréus en tydlig form av distansering då en benämner människor i termer som är så pass etablerade att en vet precis vilken grupp en talar om. Beskrivande är även det en typ av distansering då en tydliggör skillnader när en talar om ”oss” och ”de andra”.³⁷ I Boréus exempel används orden; ”invandrare”, ”flyktingar”, ”svensk” etc., och då dessa är liknande de ord jag i min uppsats kommer att se till i diskursen så är denna metod väldigt givande att använda.

Vidare beskriver Boréus hur hon operationaliserar metoden genom att sedan se till fyra olika uttryck av diskriminering i diskurser. Dessa är *exkludering*, *nedvärdering*, *objektifiering* samt *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling*. Dessa olika typer av diskursiv diskriminering presenterar hon i ett ”schema” som jag valt att arbeta utefter. Detta schema, eller tabell, utgör ett konkret verktyg för att synliggöra de konkreta diskursiva diskrimineringsformerna som förekommer i diskurser. Nedan kommer en bild på detta schema.

³⁴ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012.

³⁵ Boréus, 2006, s.18.

³⁶ Boréus, 2006, s.19.

³⁷ Boréus, 2006, s.19-22.

Tabell 1.2 Den diskursiva diskrimineringens former

Typ av diskursiv diskriminering	Exempel på uttryck	Typisk talhandling
Exkludering	Exkludering av röster	Ingen
	Exkludering av adressater	Ingen
	Osynliggörande	Icke-benämning; avstående från att referera till grupper
Nedvärdering	Nedvärderande benämningar	Benämning
	Nedvärderande beskrivningar	Beskrivning, tillskrivande av egenskaper eller påståenden om beteende
	Nedvärderande associationer	Ingen; framför allt aktuellt som mönster i diskurs
Objektifiering	Människor diskuteras som om de vore verktyg, instrumentality	Argumentation, beskrivning
	Människor diskuteras på andra sätt som om de vore ting, t.ex. som om de saknade känslor, behov och önskningar, denial of subjectivity	Argumentation, beskrivning
Förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling	Uttalade förslag	Argumentation
	Stöd för pågående negativ särbehandling, normalisering	Ingen

Figur 1: Boréus schema.³⁸

I den vänstra kolumnen presenteras de fyra olika diskursiva diskrimineringsformerna och i nästa kolumn presenteras exempel på hur dessa uttrycks i diskursen. I den sista kolumnen ges sedan exempel på typiska talhandlingar som representerar dessa uttryck. Jag kommer nu att förklara mer ingående vad som menas med de olika typerna av diskursiv diskriminering.

Exkludering enligt Boréus kan vara exkludering av röster, exkludering av adressater och/eller osynliggörande.³⁹ Exkludering av röster är att i varierande grad stänga ute vissa människor från diskursen. Exkludering av adressater betyder att diskursen inte blir tillgänglig för vissa grupper då de inte är tänkta att ta del av den. Osynliggörande betyder att minoriteter blir kategoriserade av andra att tillhöra andra grupper och på så vis ”försvinner” i andra mer tongivande grupper.

Nedvärdering är en ganska tydlig del av diskursiv diskriminering då en igenom olika talhandlingar framställer den andra gruppen som mindre värd. Här

³⁸ Boréus, 2006, s.22.

³⁹ Boréus, 2006, s.23-27.

gör Boréus dock en poäng av att kontexten är väsentlig för att förstå ordets egentliga mening och om det verkligen är nedvärderande.⁴⁰

Objektifiering beskrivs av Boréus som att en talar om vissa människor som om de vore ett ting eller en sak. Detta kan vara att en talar om människorna som om det inte hade egen vilja, talan eller önskemål etc. Det kan även vara att en talar om människor som en typ av verktyg för andra människors avsikter. Boréus skriver att det finns två ”krav” för att objektifiering ska vara diskriminerande; det måste ske en negativ särbehandling av de objektifierade människorna samt att det måste finnas en skillnad i makt så att den ena kan objektifiera den andra, men inte vice versa.⁴¹

Förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling beskriver Boréus som förslag, påståenden eller argument som leder till att en grupp människor kan skadas fysiskt, socialt eller psykiskt i någon form.⁴²

Jag kommer alltså att se till dessa ovan presenterade talhandlingar för att se hur debattörerna talade om de ensamkommande som sittstreckade i Stockholm augusti till oktober 2017 för att därigenom synliggöra maktrelationerna, distanseringen och den möjliga diskrimineringen i diskursen. Nackdelarna med denna metod kan vara att då det är en metod som är till för att studera och analysera de diskriminerande diskursiva talhandlingarna så kan jag bara antingen se om de existerar eller inte och inte olika gradskillnader. Då debattartiklarna jag använt mig av antingen är för eller emot amnesti åt de ensamkommande så riskerar analysen av de artiklar som är för amnesti att synliggöra avsaknandet av dessa diskursivt diskriminerande talhandlingar. Jag har dock gjort bedömningen att avsaknandet av dessa talhandlingar är ett intressant resultat i sig för att se hur den sidan talar om de ensamkommande utan de ”typiska” benämningarna som annars riskerar att utgöra diskursen. Således har jag därför ändå valt att gå vidare med denna metod.

⁴⁰ Boréus, 2006, s.27.

⁴¹ Boréus, 2006, s.29.

⁴² Boréus, 2006, s.30.

3 Litteraturoversikt och tidigare forskning

Tidigare forskning som gjorts på detta område är omfattande. Jag har avgränsat mig och gjort sökningar på två sätt: 1. Med fokus på teori om gästfrihet. 2. Med fokus på diskursanalys av synen på flyktingar/flyktingbarn.

Jag fann mycket intressant forskning utifrån båda dessa avgränsningar, men när jag sammanställde dessa till en diskursanalys av gästfrihet i relation till flyktingbarn, så fann jag att det var ett ganska oexploaterat forskningsområde. I det kommande stycket har jag valt att presentera relevant forskning genom ovannämnda avgränsningar för att ta fram den forskning som är av störst relevans för min studie.

Min förhoppning är att jag kommer att bidra till detta forskningsområde genom att presentera denna studie som en förgrening och sammanflätning av dessa två fält.

3.1 Om gästfrihetsföreställningar:

I detta stycke har jag avgränsat mig till att fokusera på den forskning som flitigt använder de begrepp om gästfrihetsföreställningar jag är intresserad av.

Den första studien jag vill presentera är "Unwelcome Welcome: Being 'at Home' in an Age of Global Migration." av Leif Dahlberg.⁴³ Som tidigare presenterat i teoriavsnittet arbetar Dahlberg utefter teorin jag var valt att arbeta med. Dahlberg operationaliserar Jacques Derridas teorier om "Laws of Hospitality" och Georg Simmels "främling" när han analyserar hur diskursen i Frankrike har sett ut som ledde fram till dokumentet "French Code of Entry and Sojourn of Foreigners and of Right to Asylum".⁴⁴ Han arbetar även efter Immanuel Kants idéer om främlingens rättigheter att inte bli mött med fientlighet när en anländer till ett nytt land.⁴⁵ I sin diskussion om Derridas teorier om "Laws of Hospitality" lyfter

⁴³ Dahlberg, 2013.

⁴⁴ Dahlberg, 2013, s.44-46.

⁴⁵ Dahlberg, 2013, s.59.

Dahlberg fram motsägelserna som Derrida synliggör i Kants idéer om "hospitality". Kant talar om universell gästfrihet ("hospitality") och detta gör att gästfrihet i hans mening samtidigt som den är ovillkorlig (absolut, obegränsat) är den även villkorlig (uttryckt i form av positiva lagar). Detta problematiserar Dahlberg genom Derrida och påvisar att "French Code of Entry and Sojourn of Foreigners and of Right to Asylum" fastställer tydliga gränser om vem som får välkomna gäster och detta då strider mot den absoluta lagen om gästfrihet som Derrida talar om. Detta blir då även sant för övriga lagar som reglerar flyktingars och invandrares rättigheter där den absoluta gästfriheten begränsas.⁴⁶ Detta perspektiv är en förgrening av det perspektiv jag valt att anlägga på min uppsats och är av intresse för mig då det ger mig en förståelse för den absoluta gästfrihetens motsägelser.

Nästa studie jag vill presentera är "Junot Díaz's 'Otravida, Otravez' and Hospitalia: The Workings of Hostile Hospitality." av Ana María Manzananas Calvo.⁴⁷ Även denna studie operationaliserar min valda teori i relation till ett material om migration. Hon skriver att det är tre olika aspekter som är involverade när det kommer till gästfrihet och att ta in en ny person i sitt hem(land). Dessa förklarar hon som: "an action (a welcome); an attitude (the opening of oneself to the face of another); and a principle (disinterestedness)".⁴⁸ Hon öppnar med att ge olika exempel på hur en kan förstå gästfrihet, bland annat igenom att det tvingar en att granska sig själv. Hon ger exempel på citat av Ben Jelloun där han säger att ta emot en gäst är något som både hedrar och humaniserar värden. Det tvingar värden att se sig själv som någon som kan dela med sig, men samtidigt tvingar gästen värden att se på sina vanor, sitt utrymme och sig själv.⁴⁹

Vidare igenom Derridas teori så skriver Calvo om hur stater bjuder in "främlingar" eller migranter i detta fall eftersom de ses som värdefulla tillgångar. De kan bidra till ekonomin och detta går rakt emot Derridas idéer som ovillkorlig gästfrihet.⁵⁰ Som Calvo beskriver det så blir det som att ha en betalande gäst på

⁴⁶ Dahlberg, 2013, s.59-68.

⁴⁷ Calvo, Ana María Manzananas. "Junot Díaz's 'Otravida, Otravez' and Hospitalia: The Workings of Hostile Hospitality." *Journal Of Modern Literature* 37, nr. 1, 2013, s.107-123.

⁴⁸ Calvo, 2013, s.108.

⁴⁹ Calvo, 2013, s.108.

⁵⁰ Calvo, 2013, s.112.

besök hos sig.⁵¹ Detta perspektiv blir intressant för mig då det föreslår att gästfriheten alltid är villkorad, något som jag ämnar analysera i mitt material.

Slutligen vill jag presentera "The question of Salah Sheekh: Derrida's hospitality and migration law"⁵² av M.C Stronks, samt "The ethics of hospitality in changing journalism: A response to the rise of the anti-immigrant movement in Finnish media publicity"⁵³ av Kaarina Nikunen och Karina Horsti. I den förstnämnda studien granskas ett fall i Nederländerna kring hur en nyanländ flykting behandlades och bedömdes utefter Derridas teori om gästfrihet och motsägelserna av ovillkorlig gästfrihet.⁵⁴ Även i denna studie förstås Derridas ovillkorliga gästfrihet som väldigt svåruppnådd. Stronks skriver i denna fallstudie att i enlighet med Derridas teorier så är det första hindret som denna nyanlända person möter språket. Språket är alltså den första kränkningen på denna persons "annanhet" (*otherness*).⁵⁵ Att tala världens språk och med dess språkbruk ger den utomstående rätten att tala som Stronks citerar Derrida,⁵⁶ men detta i sig är en kränkning av personens "annanhet". I denna studie använder Stronks Derridas teorier om det ifrågasättande välkommandet⁵⁷. Personen i Stronks exempel möts av misstänksamhet och frågor om vem den är. Detta är av intresse för min studie då det är denna misstänksamhet kring de ensamkommande jag ämnar analysera.

I den andra studien "The ethics of hospitality in changing journalism" undersöker forskarna hur gästfrihet förändras och framstår i finsk media. Igenom Derridas och Roger Silverstones teorier så drar de slutsatser om att den rådande journalistiska agendan inte är tillräckligt moralisk länge för att klara av den förändrade situationen med mer högerpolitiska och främlingsfientliga uttryck. De menar att media bör agera på ett sätt så att principen om gästfrihet, som de förstår den genom Derrida och Silverstone, operationaliseras så att alla känner sig välkomna och hörda.

⁵¹ Calvo, 2013, s.112.

⁵² Stronks, M. C, "The question of Salah Sheekh: Derrida's hospitality and migration law." *International Journal Of Law In Context* 8, nr. 1, 2012, s.73-95.

⁵³ Nikunen, Kaarina, and Karina Horsti, "The ethics of hospitality in changing journalism: A response to the rise of the anti-immigrant movement in Finnish media publicity." *European Journal Of Cultural Studies* 16, nr. 4, 2013, s.489-504.

⁵⁴ Stronks, 2012, s.73.

⁵⁵ Stronks, 2012, s.76.

⁵⁶ Stronks, 2012, s.77.

⁵⁷ Stronks, 2012, s.73-95.

3.2 Om flyktingföreställningar i media/diskurs:

Som tidigare forskning kring flyktingföreställningar i media har jag valt att främst använda mig av Live Stretmos avhandling *Governing the unaccompanied child – media, policy and practice* (2014) från den samhällsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet, Ylva Brunes verk *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism* (1998) samt "Status of the Asylum-Seeking Child in Norway and Denmark: Comparing Discourses, Politics and Practices, The [article]"⁵⁸ av Kathrine Vitus och Hilde Liden.

Dessa tre tidigare verk ger mig en överblick på ämnet jag granskar om hur diskurser kring flyktingar, flyktingbarn och fientlighet ser ut.

I *Governing the unaccompanied child – media, policy and practice* av Live Stretmo undersöker Stretmo hur ensamkommande barn och unga porträtteras i mediedebatten om migration.⁵⁹ Antingen talas det om de ensamkommande som barn i behov av skydd eller som strategiska invandrare: vuxna som porträtteras som barn på flykt fast de egentligen är så kallade ”dubliners”.⁶⁰ Stretmo söker svar på tre frågor⁶¹ om hur ensamkommande framställs och hur de själva ser på sig genom att göra en diskursanalys för att synliggöra maktspråk och maktrelationer. I Stretmos fall används en diskursanalys av Michael Foucault,⁶² men jag kommer inte att använda denna då metoden jag presenterat tidigare i uppsatsen ger mig bättre verktyg för just mitt syfte.

Vidare så skriver Stretmo att för att en statlig förändring ska ske (i mitt fall införandet av amnesti) så måste ett problem formuleras och blir förstått av allmänheten. Denna formulering menar Stretmo är avgörande för hur diskursen ser ut. Hon ger exempel på att det måste finnas ett offer eller en person med lägre status som behöver hjälp för att starta opinion i samhället för att möjligtvis ge statlig förändring.⁶³

⁵⁸ Vitus, Kathrine, and Hilde Liden, "Status of the Asylum-Seeking Child in Norway and Denmark: Comparing Discourses, Politics and Practices, The [article]." *Journal Of Refugee Studies* nr.1, 2010.

⁵⁹ Stretmo, Live, *Governing the unaccompanied child – media, policy and practice*, Göteborgs universitet. Samhällsvetenskapliga fakulteten, 2014.

⁶⁰ Stretmo, 2014, s.115-120.

⁶¹ Stretmo, 2014, s.23.

⁶² Stretmo, 2014, s.41.

⁶³ Stretmo, 2014, s.53.

Avslutningsvis skriver Stretmo om ”how to pass as a respectable refugee”. Vad är en ”respectable refugee?” Ungdomarna i hennes studie berättar om olika uppfattningar de har om hur de ska bete sig och hur de ska föra sig för att visa tacksamhet och hur de definierar sig i deras nya land.⁶⁴ Detta är även intressant för min teori då detta anspelar på maktrelationer som finns och som tvingar ungdomarna att agera på ett visst sätt. Likande ”de osynliga reglerna” som Derrida tar upp, som jag tidigare presenterat i teoridelen.

Denna studie är dock från år 2014 innan ”flyktingkrisen” och detta betyder att det råder en annan typ av språkbruk nu, men detta gör inte denna tidigare forskning mindre värd att nämna.

Vidare så har jag sett till Ylva Brunnes bok *Mörk Magi i Vita Medier* där flertalet forskare analyserar hur mediernas diskurs och språkbruk influerar den övriga befolkningen.⁶⁵ Hon menar att det är en rasism som journalistiken skapar som sipprar ut i den allmänheten. I inledningen skriver hon om hur vissa ord är laddade för att skapa en maktrelation till de som brukar ordet och de som är objektet de syftar på. Hon skriver att det är ett väldigt effektivt sätt att göra människor maktlösa och segregerade.⁶⁶ I denna bok skriver Christian Catomeris i ett kapitel om hur medierna framställer invandringen som ett problem och att det formar diskursen.⁶⁷ I denna bok ger även Anna-Lena Lodenius och Mats Wingborg exempel på dold och öppen rasism i form av argument som framgår i debatten om invandring.⁶⁸ Det är ofta argument som: ”vi har inte råd med både invandrare och våra gamla”, ”vi måste satsa på svenskarna först” etc.⁶⁹ Detta är intressant för mig då dessa argument visar sig vara återkommande i debatten jag kommer analysera.

Då denna bok är från år 1998 gäller samma argument som jag gjorde för studien från år 2014. Denna bok utgavs innan ”flyktingkrisen” och det betyder att det råder en annan typ av språkbruk nu. Detta gör dock inte denna mindre värd att nämna.

⁶⁴ Stretmo, 2014, s.222-251.

⁶⁵ Brune, Ylva, ”Inledning” i *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*, Brune, Ylva (red.), Carlsson bokförlag, Stockholm, 1998, s.9.

⁶⁶ Brune, ”Inledning” i Brune, Ylva (red.) 1998, s.11.

⁶⁷ Catomeris, Christian, ”Som att förflytta sig tjugo år tillbaka i tiden” i Brune, Ylva (red.), 1998, s.19-20.

⁶⁸ Lodenius, Anna-Lena; Wingborg, Mats, ”Flyktingar har vi råd med, men inte våra gamla” i Brune, Ylva (red.), 1998, s.109.

⁶⁹ Lodenius, Wingborg, 1998, s.111-115.

Slutligen vill jag även nämna studien "Status of the Asylum-Seeking Child in Norway and Denmark: Comparing Discourses, Politics and Practices, The [article]"⁷⁰ av Kathrine Vitus och Hilde Liden. I denna studie undersöks det hur diskursen kring flyktingbarn ser ut i Norge vs. Danmark. Hur porträtteras barnen; är det som först och främst barn eller som asylsökande? Resultatet är att i Norge ses barnen först och främst som barn och i andra hand asylsökande, medan i Danmark ses de som asylsökande först och främst. Detta är av intresse för mig då det är tydligt att det är dessa argument som visat sig vara återkommande i debatten jag kommer analysera.

⁷⁰ Vitus; Liden, 2010.

4 Undersökning och analys

Då jag nu inleder min analys kommer jag att strukturera den utefter det tidigare presenterade metodschemat. Jag kommer att analysera och kategorisera båda mina material utefter de olika talhandlingarna *exkludering*, *nedvärdering*, *objektifiering* samt *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling*. För att göra detta kommer jag börja med att se till hur ord används för att *kategorisera* och *distansera* de ensamkommande från svenskar.

Jag kommer inte att analysera debatten, debattartiklarna eller talhandlingarna kronologiskt så som de fortlöper. Detta val har jag gjort eftersom då jag inte gör en argumentationsanalys är det inte relevant vem som sa vad efter vem, utan det är mer av intresse att se de olika teman och talhandlingar som finns i diskursen.

Jag har vidare valt att djupanalysera tre artiklar; Rädda Barnens, Maria Ferms (MP) samt ”upprops”-artikeln, för att löpande dra paralleller till de övriga fyra artiklarna jag har analyserat. Att jag valt att djupanalysera just de tre debattartiklarna jag gör är för att de gav uttryck för många framträdande talhandlingar och var på så vis mer givande att koppla till de övriga fyra artiklarna än vice versa.

Avslutningsvis kommer jag sedan att avsluta analyserna med att koppla till Derridas teorier som *gästfrihet*, Boréus *generositets-*, *rättighets-*, *nytt-* och *hotperspektiv*, samt ge delsammansfattningar för att underlätta inför den avslutande diskussionsdelen i uppsatsen.

4.1 Undersökning av *SVT Opinion Live*

Debatten som är mitt primärmaterial är från *SVT Opinion Live* den 17 augusti 2017 och påbörjas ca 17.00 minuter in i sändningen och fortsätter tills sändningens slut efter ca 25 minuters debatt. Debattörerna är Ann Heberlein (M), Mikael Wiehe, Alex Bengtsson (Tillsammansskapet, en nätverksförening som arbetar för ”en rättvis och jämlik värld”⁷¹) samt Paula Bieler (SD), men även programledaren Belinda Olsson och publiken kommer till tals.

Debatten börjar med att programledaren Olsson öppnar med att förklara kring sittstrejken som då programmet spelades in hade pågått i elva dagar. Debattören

⁷¹ *Tillsammansskapet*, Tillgänglig: < <https://tillsammansskapet.se/> > (Hämtad:2018-01-04).

Mikael Wiehe öppnar debatten med en låt han skrev om ”flyktingkrisen”. Då denna låttext är en del av debatten kommer jag således börja min analys med att analysera den med hjälp av tidigare presenterade teorier och metod. Låten heter ”Släpp in mig” och ett utdrag ur texten är följande:

Släpp in mig Europa Släpp in mig
Släpp in mig till värme och ljus
Släpp in mina drömmar Min tro och mitt hopp
Och ge mig ett hem i ditt hus

Sitt inte och ugгла i skuggor och skam
Kom ut nu och ge mig en hjälpande hand
Räta på ryggen Öppna din famn
Jag har färdats så långt för att komma i hamn

Släpp in mig Släpp in mig Släpp in mig
Släpp in mig och säg jag är din
Slå upp dina fönster och öppna din dörr
Och hälsa mig välkommen in

Spola ut dina stränder som en matta av sand
För en trött resenär från ett främmande land
Dina blomstrande ängar Dina gnistrande fjäll
Dina myllrande städer och böljande fält
Jag har flytt ifrån bombade städer och hus
Ifrån krig och ruiner och skärvor och grus
Ifrån mörker och kyla och råttor och löss
Från galna despoter och hunger och törst⁷²

Det förekommer ingen *exkludering*, *nedvärdering* eller *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling* i denna låttext. Dessa människor ses dock som hjälplösa offer som vi med mer makt ska ta hand om. Detta syns i hur debattören sjunger om att vi ska sträcka ut en hjälpande hand och öppna våra hus. Det är ett klart *generositetsperspektiv* som lyser igenom och inte *rättighets-*, *nytt-* eller *hotperspektiv*. Vi som är de godhjärtade människorna ska ta hand om dessa ensamkommande barn och unga eftersom vi är generösa.

Wiehe sjunger om hur Europa ska öppna sina bildliga och bokstavliga dörrar och släppa in flyktingarna. Det framgår tydligt hur maktrelationen ser ut. Det är en person som är underordnad en annan. En person som äger huset och som har makten

⁷² Musixmatch.com, ”Släpp in mig”, Tillgänglig: <<https://www.musixmatch.com/lyrics/Mikael-Wiehe/Släpp-in-mig>> (Hämtad: 2017-12-01).

att antingen bjuda in eller stänga ute gästen. Denna låt gör att en förstår hur denna debattör ser på sin position i samhället i relation till de som kommer hit till Sverige.

I vers nummer två får vi en inblick i hur diskursen kring de ensamkommande kan förstås från den ”invandervänliga” sidan. Det ses som en skam att inte släppa in dessa flyktingar. Debattören sjunger om att svenskarna ska räta på ryggen och öppna sin famn, och detta menar jag visar på det Dahlberg menar när han skriver att en antingen kan välkomna gäster igenom ”plikt” (*duty*) eller begär (*desire*).⁷³ I låttext menar jag att det framgår att det finns ett visst begär att välkomna gästen och att det då ses som något godhjärtat.

I nästkommande vers som beskriver landet de kommer till och landet de har flytt ifrån menar jag att det tydligt speglas en maktrelation även där. Debattören sjunger om blomstrande ängar och gnistrande fjäll i kontrast till mörker och kyla och råttor och löss. Detta menar jag speglar hur västvärlden ser på oss respektive de som flyr hit. Det finns denna bild om att vi bor på ett paradislignande ställe på jorden och att de som flyr hit kommer från ett hemskt ställe. Detta är något jag vidare kommer analysera då en annan debattör, Paula Bieler (SD), talar om hur svenskar har ”lockat hit” dessa flyktingar.⁷⁴

Denna låttext visar tydligt hur diskursen ser ut kring de ensamkommande och är en bra öppning för att gå vidare in i debatten jag nu ska analysera. I följande stycken kommer jag nu gå in på själva debatten i sig och analysera den utefter de fyra olika talhandlingarna; *exkludering*, *nedvärdering*, *objektifiering* samt *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling*. Först ska jag dock se till ord som *kategoriserar* och *distanserar* ”oss” från ”dem”.

Den *kategorisering* som förekommer i denna debatt är spridd mellan de olika debattörerna. Mikael Wiehe använder ord som ”de här människorna”, ”de människor som har drabbats”, ”de här ungdomarna”, ”hazarer”, ”de här barnen”, ”människorna på flykt”, ”de här killarna”, ”flyktingströmmarna”.⁷⁵ Ann Heberlein från Moderaterna använder kategorisering som ”de som kommit hit”, ”de nyanlända”, ”de som faktiskt har skäl att komma hit”, ”mängder med människor”,

⁷³ Dahlberg, 2013, s.67.

⁷⁴ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Paula Bieler, 24.00 minuter.

⁷⁵ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Mikael Wiehe, 19.22; 20.15; 26.14; 26.30; 26.47; 27.35; 28.15; 37.30; minuter.

”de här personerna som strejkar”, ”flyktingströmmarna”, ”de människor som verkligen är i behov av skydd”.⁷⁶ Alex Bengtsson från Tillsammanskapet använder ord som ”de här som har kommit”, ”de här ungdomarna”, ”människor som har skickats tillbaka”.⁷⁷ Paula Bieler från Sverigedemokraterna kategoriserar igenom att använda ord som ”personer”, ”garantera säkerhet och skydd till de mest behövande”, ”personer man har lockat hit”, ”de som ignorerar våra lagar”, ”vilka är det som har kommit hit”.⁷⁸ Programledaren Belinda Olsson talar om ”alla som vill vara här”, ”de ensamkommande barnen från Afghanistan”,⁷⁹ medan publiken använder ord som ”ensamkommande barnen”, ”i det här fallet med de här utvisningarna, och det här”, ”människor som går och väntar”, ”de här barnen”.⁸⁰

Dessa olika typer av kategoriseringar visar i vissa fall tydligt på *distansering*. Heberlein står för en kraftig distansering när hon säger att ”politiker ska besöka sitt folk, men det här är inte människor som har svenska uppehållstillstånd”.⁸¹ Det framgår väldigt tydligt med denna beskrivning att de ensamkommande som sittstrejkar på Medborgarplatsen inte tillhör ”vi/oss”.

Framträdande *exkludering* förekommer i denna debatt. Heberlein och Bieler talar i termer av *exkludering*. Heberlein säger att ”Sverige har störst ansvar för sina egna medborgare”.⁸² I och med detta uttalande framgår en tydlig distansering mellan ”vi” och ”icke-vi” som Boréus igenom min metod beskriver.⁸³ Här synliggörs maktrelationen mellan att det är ”vi” som har makten att antingen välkomna eller att avvisa de som är ”icke-vi”. Heberlein talar om att ”vi inte kan ta hand om de som kommit hit på ett värdigt sätt”⁸⁴ och att ”vi måste fundera på vad det är vi erbjuder”⁸⁵. Med detta menar hon att vi inte har tillräckligt med resurser för att ta hand om de som kommer hit på ett värdigt och tillfredställande sätt, varken för ”dem” eller för ”oss”. Vidare fortsätter hon även med att säga att ”vi kan

⁷⁶ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Ann Heberlein, 20.46; 20.56; 27.33; 27.50; 27.55; 38.45; 38.55 minuter.

⁷⁷ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Alex Bengtsson, 22.43; 23.32; 25.53 minuter.

⁷⁸ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Paula Bieler, 24.05; 25.00; 28.30; 29.06; 43.00 minuter.

⁷⁹ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Belinda Olsson, 21.35; 38.00 minuter.

⁸⁰ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Pubilkens röster, 36.22; 40.35; 41.45; 42.06 minuter.

⁸¹ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 39.00 minuter.

⁸² SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 20.44 minuter.

⁸³ Boréus, 2006, s.19.

⁸⁴ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 20.44 minuter.

⁸⁵ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 21.00 minuter.

omöjligt ta hand om alla de människorna”⁸⁶. I och med uttalanden så som dessa synliggörs att det är en grupp människor som är kapabla till att ta hand om en annan grupp människor. ”Vi” kan ta hand om ”dem”. Gruppen som är ”icke-vi” framstår vara i en beroendeställning. Det framgår även i Heberleins uttalanden att ”vi” måste aktivt ta hand om ”dem”. Hon talar inte i termer om att vi ska avstå från att avvisa och utvisa de ensamkommande och i och med detta så osynliggör hon de ensamkommande som debatten egentligen handlar om.

Vidare så fortsätter Heberlein med att säga att ”jag är helt för att alla som kom hit från Syrien, de är flyktingar och de ska naturligtvis få skydd hos oss, men vi måste någonstans också faktiskt lita på Migrationsverkets bedömningar, annars hamnar vi i en ohållbar situation.”⁸⁷ Genom detta argument, med en talhandling som Boréus kategoriserar som *exkludering* genom *osynliggörande*, ser jag hur Heberlein vidare osynliggör de ensamkommande igenom att hon avstår från att referera till dem. Hon talar om människorna från Syrien som flyktingar, men hon benämner inte gruppen som debatten egentligen handlar om: de ensamkommande. Hon osynliggör de ensamkommande igenom att inte benämna dem, utan istället förklara det som att om vi välkomnar alla till Sverige så kommer vi att få en ohållbar situation. Vidare osynliggörande framträder i följande uttal av Heberlein:

för det första måste vi värna asylrätten, som jag tror att vi alla är överens om här. Och det innebär att man har inte orsak, anledning eller skäl att stanna i Sverige för att man är duktig i gymnasiet, eller för att man sjunger bra eller för att man är en trevlig person. Det fungerar inte så. [...]. Vi måste naturligtvis värna asyltagstiftning om det ser ut och då har vi regler som politiker faktiskt har beslutat om och röstat fram. Vi kan inte leva någon slags anarki på det viset. Och jag tycker också att det är oerhört viktigt att de som faktiskt har skäl att komma hit, och som har skyddsbehov också får ett bra mottagande där integrationen fungerar[...]. Jag tycker också att vi borde fundera mer över ett kvotflyktingssystem därför det sitter mängder med människor fast i flyktingläger som har mycket större skäl att vara här än de som nu strejkar. Frågan är vad de strejkar ifrån på Medborgarplatsen. Så är det. Men vi ser dem här och det är klart att då växer våra hjärtan. Men dem vi inte ser då? Kvinnorna? Barnen?⁸⁸

⁸⁶ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 21.03 minuter.

⁸⁷ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 21.17 minuter.

⁸⁸ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 26.56 minuter.

Hon osynliggör de ensamkommande som har flytt hit genom att tala om andra grupper och belysa dem istället. Hon talar om de som sittstrejkar, men vänder på det som att de tar upp platser i Sverige som ska gå till de mer behövande: kvinnorna och barnen.

Även Paula Bieler *exkluderar* och *osynliggör* de ensamkommande då hon talar i termer om att svenskar ska ”garantera säkerhet och skydd till de mest behövande”.⁸⁹ Med detta syftar hon, precis som Heberlein, på en annan grupp människor och osynliggör då de ensamkommande.

Även röster från publiken är *osynliggörande* och *exkluderande*. En man som får ordet benämner inte ens de ensamkommande utan säger istället; ”i det här fallet med de här utvisningarna, och det här”.⁹⁰ Detta är ett tydligt osynliggörande då han väljer att inte ens benämna de ensamkommande eller vad ämnet handlar om.

De andra debattörerna talar inte i termer av *exkludering* då de talar för att synliggöra dem.

I denna debatt återfinns dock inte exkludering av röster eller av adressater då det talas med de personer som debatten berör: de ensamkommande.

Vidare så återfinner jag spår av *nedvärdering* i debatten då debattörerna talar om vissa av de som kommit hit som mindre intelligenta än ”oss”. I Heberleins uttalande om att det inte är tillräckligt med skäl att stanna i Sverige för att en sjunger bra eller är bra i skolan framställs som självklara och de som inte förstår det är mindre smarta. Vidare så uttalar sig Bieler:

Det handlar inte om personer som har hamnat i famnen på oss. Det handlar om personer som man har lockat hit, det handlar om personer som medvetet har sökt sig via flyktingsmugglare, betalat stora summor [...], de har levt i förhållandes säkerhet och ändå bestämt sig för att söka sig hit för att det finns chanser till ett bättre liv. Man har missbrukat asylrätten för att migrera till ett land som har bättre förutsättningar⁹¹

Detta visar på *nedvärderande* beskrivningar då de personer hon syftar på först framställs som dumma då de har blivit ”lockade hit” men sedan i samma mening framställs de som hänsynslösa, listiga människor som utnyttjar asylrätten. Detta liknande Heberleins uttalanden om att de tar upp mer behövande personers platser.

⁸⁹ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 25.00 minuter.

⁹⁰ SVT Opinion Live, 2017-08-17, man i publiken, 40.35 minuter.

⁹¹ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 28.25 minuter.

Även ett uttalande av Bieler som ”dels måste man tala om vilka det är som har kommit hit, varför? Att det är ett faktum att många har ljugit om sin ålder, har sagt att dem är på flykt, när de färdats igenom säkra länder”⁹² visar på *nedvärderingar* igenom associationer.

När Bieler sedan talar om att ”givetvis så bär de som har lockat hit personer ett stort ansvar. Man har talat om att här finns det plats för väldigt många, det finns inga gränser, det finns inget tak för hur många vi kan ta emot, vi har resurser så att det räcker”⁹³ framstår det som att ”vi” bär ansvar för att ha lockat hit ”dem”. Detta visar både på *nedvärdering* och *objektifiering*. Detta för att hon dels talar om dem som om de inte kan tänka själva. Det är inte de som själva har bestämt sig för att ta sig till Sverige utan det är vi som bär ansvaret för att ha lurat hit dem. Detta är en klassik typ av *objektifierande* talhandling som jag menar visar på en diskursiv och distanserade diskriminering av de ensamkommande.

Vidare ser jag dock inga fler tecken på *objektifiering* i denna debatt då de andra debattörerna talar om dessa ensamkommande som människor med egna tankar, hopp och drömmar.

När Heberlein, som jag visat i tidigare citat talar om att vi måste värna asylrätten och ta hand om de som hon anser verkligen behöver hjälp, så menar jag att detta indirekt är *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling*. Att svenskar igenom handling som Heberlein menar ska särskilja och negativt särbehandla vissa människor för att ge plats åt andra, är en talhandling som *pekar mot icke-språklig negativ särbehandling*.

4.1.1 Vidare applicering av teorin

För att koppla detta ännu mer till Derridas, Dahlberg och Farahanis teorier om *gästfrihet* samt Boréus *generositets-*, *rättighets-*, *nytt-* samt *hotperspektiv* kommer jag nu gå in tolka innebörden av vad de olika debattörerna har sagt i denna debatt igenom detta ramverk.

Mikael Wiehe talar i början av debatten om Sveriges ansvar kring dessa ungdomar,⁹⁴ och hur det är en ”grundmoralisk fråga” att vi ska ta hand om dem.⁹⁵ Detta visar på en förlängning av det han sjunger om i sin låt att vi i Sverige har både

⁹² SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 43.00 minuter.

⁹³ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 24.00 minuter.

⁹⁴ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Wiehe, 20.05 minuter.

⁹⁵ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Wiehe, 20.29 minuter.

en plikt (*duty*) och ett begär (*desire*), som Dahlberg presenterat, att få välkomna dessa ungdomar. Detta framgår även när Wiehe sedan kort talar om hur situationen i Afghanistan bedöms och säger att ”Det är vår plikt att ta hand om de här barnen, eftersom vi delvis är medskyldiga till den situation de flyr ifrån.”⁹⁶ Wiehe talar om för oss med dessa uttal att ”vi” måste aktivt ta hand om ”dem”.

Med de tidigare presenterade *exkluderande* uttalanden av Heberlein menar jag att en även här kan avkoda en uppfattning om den Svenska gästfriheten i migrationspolitiken. I detta fall kan en avkoda hur den Svenska gästfriheten inte kan sträcka sig till att omsluta en så stor grupp människor som Heberlein talar om. I och med detta så ser jag att det leder Heberlein till att tillåtas att använda diskursivt diskriminerande och distanserade argument som Boréus igenom sin teori synliggör. De främsta argument som Heberlein använder sig av synliggörs igenom *hotperspektivet* om att vi inte är kapabla till att ta hand om dessa människor på ett värdigt sätt⁹⁷ för då finns det inte pengar kvar att ta hand om oss själva, svenska medborgare. Detta argument är ett sådant som presenteras i *Mörk Magi i Vita Medier* som jag presenterade i avsnitt 3 *Litteraturöversikt och tidigare forskning*. Där beskriver de hur rasistiska argument återkommer i förklädning av välfärdsargument,⁹⁸ och det är just vad detta argument är. Med Heberleins argument om att vi måste lita på Migrationsverkets bedömningar för att inte hamna i en ”ohållbar situation”⁹⁹ menar jag att en återigen ser att Heberlein antyder att den Svenska gästfriheten stäcker sig till enbart några få. Här är det tydligt att i enlighet med Derridas teori om den ifrågasättande vs. icke-ifrågasättande gästfriheten så är den absoluta gästfriheten ej i praxis. Precis som Stronks presenterade i sin studie som jag återgav i avsnitt 3 *Litteraturöversikt och tidigare forskning*. Att en enligt Dahlbergs tankar kring Derridas teori om den absoluta gästfriheten välkomnar ”främlingen” eller ”gästen” utan följdfrågor blir urholkat och motsatt av de olika rättsliga bestämmelserna om migration och flykt. Precis som de i denna debatt diskuterar kring. Jag menar att en i detta fall ser hur den absoluta gästfriheten inte är accepterad hos debattörerna. Även detta tyder på att ”vi” befinner oss i en maktposition. ”Vi” är dem som bestämmer vilka som får ta del av denna gästfrihet eller ej.

⁹⁶ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Wiehe, 26.45 minuter.

⁹⁷ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 20.47 minuter.

⁹⁸ Lodenius; Wingborg, 1998. s.111-115.

⁹⁹ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 21.17 minuter.

Vidare med Paula Bieler uttalande om att personer som lockat hit de ensamkommande bär ett ansvar¹⁰⁰ så menar jag att det Bieler syftar på är spår av den absoluta gästfriheten som Derrida, Dahlberg och Farahani talar om. Bieler använder, precis som Heberlein, ord som påvisar att det är en fantasi. Detta visas även med hennes uttalanden om att vi måste veta precis vilka det är som kommit hit och varför.¹⁰¹ Detta är en väldigt hotfull och frågvis gästfrihet. Vi i Sverige måste få veta de ensamkommandes intentioner. Den absoluta gästfriheten som Derrida talar om existerar inte med uttalanden som dessa.

När Bengtsson sedan får ordet talar han om hur ”de flesta de går redan i skolan, de är inne i det sociala livet i Sverige. Flera av de har fått höra att man ska få stanna men så har det politiska etablissemanget börjat att ända i lagstiftningar och liknande”¹⁰² Detta vill jag argumentera för att det pekar på hur en god gäst ska vara. Han lägger fram denna mening som ett argument till att de ska få stanna, och i och med det menar jag att han bekräftar detta beteende som ett önskvärt beteende av dessa ”gäster.”

De olika perspektiven som framgår i denna debatt används både för och emot amnesti. *Generositetsperspektivet* används i denna debatt för att argumentera emot en ”generös” flyktingpolitik. Heberlein och Bieler uttrycker sig båda, som tidigare presenterat, att Sverige inte kan ta emot alla människor som söker sig hit. De menar att Sverige inte är kapabelt till det. *Generositetsperspektivet* används även som ett argument för amnesti åt de ensamkommande av Wiehe i början av debatten när han öppnade med sin låt ”Släpp in mig”. Vi är generösa och ska släppa in dem eftersom vi är godhjärtade människor. Det används dock inte på samma sätt i den fortlöpande aktiva debatten som det gjordes av Wiehe i framförandet av hans låt.

Istället används *rättighetsperspektivet* flitigt i denna debatt. Wiehe menar att det är vår plikt att ta hand om de ensamkommande, medan Heberlein och Bieler vänder på argumentet och säger att dessa barn och ungdomar inte har någon rätt att vara kvar i Sverige. Detta är intressant då jag ser hur perspektiven kan användas både för och emot amnesti i denna debatt.

¹⁰⁰ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 24.00 minuter.

¹⁰¹ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 43.00 minuter.

¹⁰² SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bengtsson, 22.45 minuter.

Vidare ser jag inga spår av *nyttoperspektivet*, men dock är *hotperspektivet* tydligt närvarande. Heberlein använder sig av detta perspektiv om att vi inte är kapabla till att ta hand om dessa människor på ett värdigt sätt¹⁰³ och även röster från publiken talar om att ”vi har ju knappt råd med våra egna pensionärer”.¹⁰⁴ Det är tydligt att de ensamkommande framställs som hot mot ”oss” svenskar. De kommer att kosta ”oss” pengar, och ta våra pengar och på så vis utgöra ett hot. Vidare ser jag spår av *hotperspektivet* i form av vissa retoriska val debattörerna gör när de använder ord som ”flyktingströmmar”,¹⁰⁵ och ”mängder med människor”.¹⁰⁶ Dessa ordval menar jag uppfattas som hotfulla. Att använda ord som ”strömmar”, ”vågor” och ”mängder” är metaforer och analogier som inte är positiva, och inte heller synliggörande. De är väldigt grovt generaliserande och skapar distans. Bieler använder sig av likande språk och retorik när hon säger; ”när man talar om att flyktingströmmarna kommer öka så är det inte alls ett tecken på att det bästa är att ta emot, utan det bästa är att inte sponsra folkfördrivningar utan att stödja på plats”¹⁰⁷ Detta är ett väldigt avhumaniserande språkbruk och sett igenom *hotperspektivet* är det en fara för ”oss”. Vidare så osynliggörs individerna genom att debattörerna talar om dem som en stor grupp.

4.1.2 Delsammanfattning av *SVT Opinion Live*

Sammanfattningsvis så ser jag alltså i analysen av denna debatt att personer med tendenser åt det högra hållet av åsiktsspektrat använder mer av *osynliggörande*, negativt *distansserande* och *nedvärderande* ord för att beskriva de ensamkommande. Personerna åt den vänstra delen av spektrat tenderar också att använda *distansserande* ord, men på ett icke diskriminerande sätt då de använder dessa ord tillsammans med ett positivt vinklat *generositetsperspektiv*. Detta resulterar dock i att maktrelationen mellan ”gästerna” och ”värdarna” synliggörs mer då det tydligt framgår att det är ”vi” som är kapabla att ge ”dem” vad de behöver, och inte tvärt om. Hos de debattörer som är mer kritiska till amnesti, Bieler och Heberlein, används *hotperspektivet* tydligt. Språkbruket är mer

¹⁰³ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Heberlein, 20.47 minuter.

¹⁰⁴ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Publiken, 40.30 minuter.

¹⁰⁵ Se sida 24-25.

¹⁰⁶ Se sida 26.

¹⁰⁷ SVT Opinion Live, 2017-08-17, Bieler, 43.20 minuter.

hotfullt och mer negativt distanserade när de talar i termer om *hotperspektiv*. Detta perspektiv är dock inte närvarande hos de debattörer som är mer positivt inställda till amnesti. *Rättighetsperspektivet* är framträdande på båda sidor, men används både för och emot. Likaså *generositetsperspektivet*. De som är emot amnesti beskriver ”gästerna” som otacksamma mot Sverige, medan de som är för amnesti säger att vi har inte gett dem tillräckligt. Även *nyttoperspektivet* är framträdande på båda sidor. De som är för amnesti säger att vi behöver dem, medan de som är emot amnesti säger att de måste bidra för att få stanna.

Avslutningsvis så ser jag Derridas, Dahlbergs och Farahanis perspektiv om *gästfrihet* som en grundläggande förklaring till hur en gäst vs. värd ska uppträda. Jag tolkar det som att båda sidor i denna debatt anser att gästen ska vara ödmjuk, uppfostrad och respektfull. Värderna å andra sidan, enligt de som är emot amnesti, ska vara rättvis och generös men bara mot dem som verkligen behöver det. De ensamkommande anses inte vara i behov av skydd, enligt de som är emot amnesti, och ska därför avvisas. De som är för amnesti använder däremot språkbruk som jag tolkar går i riktning mot Derridas, Dahlberg och Farahanis teorier om icke-frågvis gästfrihet. Hos de debattörerna är motivet inte lika avgörande för om du får stanna i Sverige eller inte, som hos de debattörer som är emot amnesti.

4.2 Undersökning av debattartiklar

Nu kommer jag att gå vidare med att analysera debattartiklarna för att sedan ställa diskursen i livedebatten och diskursen i debattartiklarna mot varandra.

Första debattartikeln jag valt är djupanalysera är Rädde Barnens debattartikel¹⁰⁸ skriven av Elisabeth Dahlin, generalsekreterare för Rädde Barnen, och Lise Bergh, ordförande för Rädde Barnen.

I denna artikel kan jag se att det förekommer *kategorisering* för att benämna de ensamkommande. De använder uttryck som ”flyktingar”, ”de ensamkommande barn och unga”, ”de unga”. Dessa uttryck används för att kategorisera och sortera in de ensamkommande i fack för att bringa klarhet i vilka det talas om. Dessa talhandlingar i

¹⁰⁸ Bergh; Dahlin, 2017-08-18.

sig är inte diskriminerande, men då de även blir *distanserande* kan det bli en negativ benämning.

I den andra debattartikeln jag valt att djupanalysera skriven av Maria Ferm¹⁰⁹, gruppleadare och migrationspolitisk talesperson (MP), argumenterar hon för att de ensamkommande ska få stanna i Sverige. Hon *kategoriserar* genom att använda ord som ”barnen som kom hit”, ”de ensamkommande”, ”ungdomar”, ”asylsökande ungdomar”.

I den tredje och sista debattartikeln jag valt att djupanalysera, ett ”upprop” i Aftonbladet av bland annat lärare, läkare och journalister m.fl.,¹¹⁰ ser jag tydligt att författarna argumenterar för att de ensamkommande har varit ”bra gäster” här i Sverige. Författarna skriver inte explicit om sittstrejken i sig, men det skriver om individer och organisationer som demonstrerar och kritiserar Migrationsverket och då denna artikel är skriven några dagar efter att sittstrejken inletts menar jag att det inte är orimligt att anta att det handlar om sittstrejken och de unga som demonstrerar.

Kategoriseringen som förekommer i denna artikel är ”afghanska flyktingungdomar”, ”ensamkommande”, ”ungdomar”. Dessa benämningar i sig är ej diskriminerande men då de kopplas samman med negativa *distanserande* talhandlingar blir dem det.

När jag ser till de övriga debattartiklarna förekommer andra *kategoriseringar*. Ett exempel är en debattartikel skriven av Ann Heberline,¹¹¹ en av debattörerna i *SVT Opinion Live*, där de ensamkommande kategoriseras som ”demonstranterna”, ”de unga männen”, ”strejkande afghanerna”, ”männen som kräver asyl”, ”afghanerna”. Det är en klar *distansering* som råder i Heberlines språkbruk då hon tydliggör ”vi” och ”dem”.

Ett annat exempel, en artikel skriven av Nils Karlsson, Kommunalråd i Malmö (MP),¹¹² förekommer *kategorisering* igenom ord som ”de afghanska ungdomarna”, ”dem som drabbats”, ”de drabbade”. Dessa ordval visar på en tydlig *distansering* mellan ”vi” och ”dem”, men dock ett mindre hotfullt framställande av dessa barn och unga än vad som återfinns i Heberlines artikel.

¹⁰⁹ Ferm, 2017-09-13.

¹¹⁰ Lilburn; Bornstein, et al., 2017-08-11.

¹¹¹ Heberlein, 2017-08-14.

¹¹² Karlsson, 2017-08-16.

Liknande *kategoriseringar* som ”unga” och ”flyktingar” som Rädda Barnen använder sig av förekommer i en artikel skriven av Christina Høj Larsen, Migrationspolitisk talesperson (V).¹¹³

Distansering däremot förekommer något i Rädda Barnens debattartikel då de talar om ”vi” och ”dem”. Exempel är när de skriver att ”det är viktigt att vi alla lyssnar på vad de har att berätta.”

I debattartikel skriven av Ferm (MP) förekommer det vissa tydligt *distanserande* ord som ”dessa ungdomar”, ”många av dem”, ”vi i Miljöpartiet vill att de som kom som ensamkommande barn...”, ”som vi såg det var undantaget särskilt viktigt för just de ensamkommande”, etc. Dessa är dock inte negativt *distanserande* ord i detta sammanhang.

I den tredje debattartikeln, ”upprovs”-artikeln, är *distanseringen* som förekommer även här framträdande. Författarna skriver om de ensamkommande som ”många av dem”, ”dessa ungdomar” och visar på att ”vi” och ”dem” inte är samma.

Liknande *distansering* fann jag även i de övriga debattartiklarna, bland annat i en artikel skriven av Patrik Buhrkall-Nilsson,¹¹⁴ Fritidssamordnare på avdelningen för nyanlända, Karlstad kommun. Han använder ord som ”de strejkande pojkarna”, ”de afghanska pojkarna”, ”ensamkommande flyktingpojkar”, ”flyktingar”, ”unga afghaner”. Dessa ord är *distanserande* då det tydliggör att de ensamkommande är ”icke-vi”.

Ser jag sedan till *exkludering* så är detta förekommande i Rädda Barnens debattartikel. Då denna debattartikel är riktad till ”svenskar” och till de beslutsfattande så är denna tydligt exkluderande när det kommer till de tänkta adressaterna. De ensamkommande är inte inkluderande där. Författarna av denna debattartikel skriver ”över huvudet” på de ensamkommande. Vidare förekommer ingen *exkludering* i form av *osynliggörande*. Samma sak gäller för debattartikeln av Ferm (MP).

Även i den tredje debattartikeln, ”upprovs”-artikeln, så är *exkludering* förekommande. De ensamkommande är inte inkluderade i de tänkta adressaterna. Jag vill även dock argumentera för att det förekommer *exkludering* i form av *osynliggörande* av de ensamkommande. Exempel på detta är hur debattartikeln avslutas:

¹¹³ Høj Larsen, 2017-08-25.

¹¹⁴ Buhrkall-Nilsson, 2017-08-22.

I Sveriges nutidshistoria finns det exempel på gott flyktingmottagande. Men det finns också skamfläckar: de stängda gränserna för judiska flyktingar under 30- och början av 40-talet, baltutlämningen, de apatiska barnen. Ska en ny skamfläck fogas till dessa?¹¹⁵

Detta menar jag är en talhandling som är menad att vara positiv och att synliggöra de ensamkommandes situation, men istället vidare *osynliggör* dem genom att dra paralleller till tidigare situationer och förminskar dem till att tillhöra andra tidigare exkluderade grupper. *Exkludering* av adressater finner jag i samtliga debattartiklar jag granskar då de är skrivna ”över huvudet” på de ensamkommande.

Vidare till *nedvärderingar*. *Nedvärderingar* i form av benämningar, beskrivningar och associationer är inte förkommande i Rädda Barnens debattartikel. Författarna skriver om dessa barn med mer synliggörande och icke-objektifierande talhandlingar. De skriver om de ensamkommandes känslor, mående och tankar. Detta pekar inte mot *nedvärdering*. Vidare så skriver de om hur de sittstrejkar ”med lugn och med respekt för andra och de gör det trots att de flesta är psykiskt utmattade av en alltför lång tid av oro, ovisshet, sorg, smärta och väntan.”. Detta är motsatsen till nedvärderande talhandlingar. Samma sak för artikeln skriven av Ferm (MP) då författaren talar om dessa barn och unga på ett synliggörande och ej nedvärderande sätt.

Nedvärdering är dock förekommande i den tredje och sista artikeln då det förekommer nedvärderande associationer igenom hela artikeln.¹¹⁶

Objektifiering, att människor talas om som verktyg, eller som ting, förekommer inte i Rädda Barnens debattartikel. De skriver, som tidigare nämnts, om dessa barn och unga som människor med känslor, hopp och drömmar.

Jag kan dock avläsa spår av *objektifiering* i debattartikeln av Ferm (MP) när författaren skriver; ”dessa unga, som kan bli en viktig del i att bygga ett framtida Sverige starkare, bör få en ny chans.” Här ses ungdomarna som verktyg för att bygga upp Sverige. De framställs inte som individer som kan själva välja hur eller om de vill bidra till samhället.

Vidare kan jag även se spår av *objektifiering* i ”upprops”-artikeln. Författarna skriver om hur:

¹¹⁵ Lilburn; Bornstein, et al., 2017-08-11.

¹¹⁶ Se följande blockcitatt under *objektifiering*.

Många av dem har för första gången lärt sig att läsa och skriva, flera talar flytande svenska. De har rotat sig, fått kamrater, engagerat sig i samhället, upplevt hopp och framtidstro. Det är ofta kompetenta, begåvade ungdomar som skulle kunna vara en tillgång för Sverige med dess åldrande befolkning.¹¹⁷

Denna mening innehåller flera talhandlingar som är positivt framställda, men som jag vill argumentera för är negativa. Ett tydligt exempel på detta är hur debattörerna skriver om de ensamkommande som nästintill ociviliserade innan de kom hit. Detta pekar på att de förr sågs som ”objekt” men nu blivit ”icke-objekt” igenom att ”vi” har lärt dem känna hopp och att drömma. De har nästan likt ett kolonialt tänk om att vi har civiliserat dem och att de nu har blivit riktiga barn och ungdomar.

I de övriga debattartiklarna är ej *objektifiering* närvarande.

Det förekommer inte heller *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling* i någon av alla de debattartiklar jag analyserar, förutom i artikeln skriven av Heberlein.¹¹⁸ Där förekommer det *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling* då författaren anser att man ska avvisa dessa personer från Sverige.

4.2.1 Vidare applicering av teorin

Sett igenom Derridas perspektiv om *gästfrihet* och Boréus perspektiv om *generositet, rättigheter, nytta* samt *hot* så genomgående i hela Rädda Barnens debattartikel menar jag att en kan se hur författarna skriver om hur de ensamkommandes beteende är ett önskvärt beteende av en bra gäst. Det framkommer att det är ett önskvärt beteende att vara lugn och respektfull mot ”värdarna” då det är detta författarna lyfter fram.

Vidare så i de flesta fall, som min tidigare analys har visat på, så är det oftast ”vi” svenskar som ska ”ställa upp för” eller ”ge” något till ”de andra”, men i detta fall är det perspektivet något vinklat vill jag argumentera för. I Rädda Barnens artikel skriver debattörerna om hur ”det är viktigt att vi alla lyssnar på vad de har att berätta.”. Detta menar jag är något som, till skillnad från tidigare analyser, innefattar ett något passivt handlande av ”oss”. I min tidigare analys av *SVT Opinion Live* har jag sett spår av ”vi” måste ta hand om ”dem” eller att ”vi” måste ”agera” men att det i detta fall handlar om att vi ska lyssna på dem och låta dem tala till oss. Med detta uttalande menar jag att

¹¹⁷ Lilburn; Bornstein, et al., 2017-08-11.

¹¹⁸ Heberlein, 2017-08-14.

Derridas perspektiv om att främlingar eller gäster måste be om gästfrihet med ett annat språkbruk som inte tillhör honom/henne¹¹⁹ blir högst applicerbart. På så vis har de redan fått en kränkning av sin ”andrahet”.

Då jag i min metod ser till talhandlingar om *exkludering*, *nedvärdering*, *objektifiering* samt *förslag som pekar mot icke-språklig negativ särbehandling* synliggör jag de mer kritiska och diskursiva diskrimineringshandlingarna. I detta fall är debattörerna mer välvilligt inställda till amnesti åt de ensamkommande och då jag ser att talhandlingarna är inkluderande, ej objektifierande etc. men inte desto mindre ser jag antydningar om att vi har ett ansvar, en plikt, att ta hand om dessa barn och unga. Vidare kan jag avläsa med dessa argument om att ”vi ska lyssna på dem” att den självklara maktrelationen är tydlig. Det är vi som är i stånd att tillgodose dem något. Samma argument framkommer i en av de övriga artiklarna skriven av Høj Larsen.¹²⁰

Vidare så avslutar författarna debattartikeln med att skriva ”situationen är exceptionell och regeringen har redan fattat beslut om en rad negativa undantag från den traditionella svenska asylpolitiken.” I och med att de beskriver situationen och lagändringarna som ”en rad negativa undantag från den traditionella svenska asylpolitiken” menar jag visar på hur de anser att den svenska gästfriheten i relation till de ensamkommande har blivit mer inskränkt.

Ser jag nästa artikel skriven av Ferm (MP) igenom Derridas perspektiv om gästfrihet så blir denna text än mer intressant. Den innehåller flera avslöjande uttryck där förväntningar på ”gäster” lyser igenom. Förväntningarna på hur de ensamkommande ska uppträda framgår när författaren skriver positivt om hur ”många av ungdomarna börjat rota sig i Sverige. De går i skolan, lär sig svenska, har fått vänner och fritidsaktiviteter”. Detta visar på ett positivt och önskvärt beteende av dessa ”gäster”.

Det framgår även tydligt igenom texten att det är ”vi” som är i en maktposition till ”dem”. ”Vi” har makten att bestämma om de ska få stanna eller inte, och ”vi” måste hjälpa ”dessa barn”.

Ser jag den tredje och sista artikeln, ”upprops”-artikeln igenom mitt teoretiska perspektiv återfinner jag många intressanta aspekter i denna text. Ett exempel är att jag återfinner kränkningar av de ensamkommandes ”andrahet”. De ensamkommande har bett

¹¹⁹ Derrida, 2000, s.15.

¹²⁰ Høj Larsen, 2017-08-25.

om sina rättigheter igenom att de har använt ett annat språkbruk och sätt att tala, nämligen vårt. De har tvingats anpassa sig till den svenska kontexten.

Vidare så skriver författarna till detta ”upprop” om hur ”De afghanska ungdomar under arton år som under livsfarliga strapatser tagit sig till Sverige har i allmänhet fått ett gott mottagande här. De har fått boende, god man som hjälpt dem till rätta, skolgång.” Detta visar på att de menar att den svenska gästfriheten har fungerat bra. De ser det svenska samhället som en god ”värd”, till skillnad från ett argument av Heberlein i *SVT Opinion Live* där det sägs att ”vi inte kan ta hand om dem på ett värdigt sätt”.¹²¹

Avslutningsvis så ser jag inga framträdande spår av varken *generositetsperspektivet*, *rättighetsperspektivet*, *nyttoperspektivet* eller *hotperspektivet* i artikeln av Rädda Barnen. Samma avsaknad av perspektiv fann jag enbart i en annan debattartikel. Denna skriven av tidigare omnämnda Karlsson,¹²² Kommunalråd i Malmö (MP). Detta kommer jag vidare diskutera i avsnitt 5 *Diskussion* då dessa artiklar nu faller utanför de diskursiva ramarna.

Vidare ser jag dock spår av *generositetsperspektivet* i artikeln av Ferm (MP) och i ”uppropps”-artikeln. Ferm (MP) framställer det som att vi är godhjärtade som vill hjälpa de ensamkommande. Samma sak i ”uppropps”-artikeln så framträder det att det svenska samhället på ett generöst sätt har tagit om hand om dessa ensamkommande

Rättighetsperspektivet är inte närvarande i Fems (MP) artikel då författaren skriver att vi ”bör” hjälpa dem och att det är ”olyckligt” att situationen ser ut som den gör men inget om att vi måste hjälpa dem för att det är vår skyldighet. Vidare i ”upproppsartikeln” framgår ej *rättighetsperspektivet* explicit, men existerar som en underton i hela artikeln då de skriver att de ensamkommande ska ha rätt att stanna i Sverige. Detta till skillnad från en av de övriga artiklarna, skriven av Høj Larsen,¹²³ vars hela artikel bygger på *rättighetsperspektivet* när hon skriver att det är ”vår förbannade plikt” att ändra lagarna och ta hand om dessa personer.

Nyttoperspektivet framträder i Fems (MP) artikel då hon, som tidigare nämnt, skriver att Sverige har användning av dessa ensamkommande för att bli starkare. Detta återfinns även i ”uppropps”-artikeln då författarna skriver om hur Sverige behöver de ensamkommande för att landet ska kunna stärkas. Sett igenom Farahanis perspektiv

¹²¹ Se sida 25.

¹²² Karlsson, 2017-08-16.

¹²³ Høj Larsen, 2017-08-25.

betyder detta att flyktingar förväntas ge något tillbaka till landet och "värden". Att flyktingar har en skuld att på något sätt betala av.

Vidare i "upprops"-artikeln menar jag att det finns en underton i hur det förväntas att de ensamkommande ska agera. Det förväntas att de ensamkommande ska integreras igenom assimilering, och att de ska tillföra något till Sverige. Att läsa denna artikel igenom Derridas perspektiv visar på att det inte finns en ovillkorlig gästfrihet. Det ställs krav på vad du ska lära dig, hur du ska uppträda och hur du ska kunna bidra till samhället.

Jag finner inga tecken på *hotperspektivet* i varken Ferms (MP) artikel eller i "upprops"-artikeln. Dock ser jag att i "upprops"-artikeln är flyktingar manligt kodade, precis som i Heberleins artikel. De skriver om de ensamkommande som unga män och pojkar. Detta kommer jag vidare att diskutera i avsnittet 5 *Diskussion* tillsammans med det faktum att denna artikel använder sig av nedvärderande retorik och talhandlingar trots att den är skriven till förmån för de ensamkommande.

4.2.2 Delsammanfattning av debattartiklar

Avslutningsvis ser jag genomgående i alla debattartiklar att de är *exkluderande*. De exkluderar adressater. De talar om de ensamkommande men inte med dem. Liknande i min analys av *SVT Opinion Live* ser jag att båda "sidor" använder *kategoriserande* och *distanserande* ord, men beroende på om de är för eller emot amnesti är de negativt särskiljande eller ej. *Nedvärdering* är förekommande mest hos de debattörer som är emot amnesti, men i ett av fallen används *nedvärdering* och *objektifiering* hos en av debattörerna som är för amnesti. De tydliga maktskillnaderna som råder blir framträdande när författarna till artiklarna talar om att "vi" ska hjälpa "dem" och att vi har användning av de ensamkommande för att bygga upp Sverige. Att två av skribenterna kodar de ensamkommande manligt är intressant då en av debattörerna, Heberlein, använder det för att stärka *hotperspektivet*, medan de andra från "upprops"-artikeln enbart använder det för att benämna de ensamkommande, tillsynes utan någon agenda bakom. Liknande analysen av *SVT Opinion Live* används även här *generositetsperspektivet* och *rättighetsperspektivet* av båda sidor för att argumentera både för och emot amnesti åt de ensamkommande.

5 Diskussion och slutsats

I följande avsnitt kommer jag nu att diskutera innebörden av min analys, svara på min frågeställning och sammanfatta vad debatten betyder för de ensamkommande.

Det mest framträdande i min analys av dessa debatter är att genomgående ser jag att perspektiven används både för och emot amnesti. Debattörerna vrider och vänder på samma argument för att stödja sin åsikt, både i livedebatten i *SVT Opinion Live* samt i debattartiklarna. De olika sätten debattörerna kategoriserar de ensamkommande beror mer än vad jag först trodde på deras åsikter om huruvida de ska få amnesti eller ej. Att de som är emot amnesti tydligare använder ord som är negativt *distanserade*, *hotfulla* eller *nedvärderande* än de som är för amnesti märks tydligt. Det är tydligt att de debattörer som är för amnesti talar om de ensamkommande som just ”barn” eller ”unga” och att de på högerspektrat talar mer om ”migranter”, ”personer”, ”massor” som mer listiga och sluga personer. När debattörerna på den högra sidan av spektrat, både i livedebatten och i artiklarna, talar i termer om omvänt *rättighetsperspektiv* används negativ *kategorisering* samt hotfull *nedvärdering* om de ensamkommande. De talar om dem som om de vore kriminella genier medan de andra talar om dem som barn och unga.

Genomgående i livedebatten och artiklarna talas det om de ensamkommande som antingen hänsynslösa personer som inte respekterar våra lagar eller som offer. Talas de om som offer används en kategorisering som är ”mjukare”. Då framträder begrepp som ”barn” och ”unga” mycket mer tydligt. Det är alltid dock distanserande ord.

Ett annat intressant resultat att debattörerna från båda sidor konstant benämner de ensamkommande som grupp och bara som en stor enhet, aldrig som individer.

I likhet med Kathrine Vitus och Hilde Liden så ser jag även att diskursen handlar till största del om ifall de ensamkommande är ensamkommande eller om de är ”dubliners”. Är de sluga personer som utnyttjar asylrätten, eller är de offer? Sett igenom Derridas perspektiv så ska detta dock inte vara avgörande. Gästfriheten ska vara ovillkorlig. Detta är framträdande hos de debattörer som är för amnesti åt de ensamkommande.

Vidare i både livedebatten och i artiklarna kan jag avläsa hur debattörerna anser att en bra gäst ska uppföra sig. De ska uppträda respektfullt, gå i skolan, inte göra väsen av sig utan bara finnas i bakgrunden i samhället och smälta in. Det framgår även i en av debattartiklarna att dessa barn och unga ska integreras genom assimilering för att vara bra gäster. De ska alltså smälta in i vår kultur och vårt samhälle. Vad som då kan diskuteras är; är de då fortfarande gäster? Kan gästen någonsin bli ”värden”, och blir de det igenom assimilering? Då är det på ett sätt inte en fråga om gästfrihet längre för då blir denna gäst, denna främling, gradvis mer ”oss”.

Det som framgår i diskursen är att de som är kritiska till amnesti inte anser att de som sittstrejkar uppför sig som en bra gäst ska göra. En bra gäst ska vara mer passiv och anpassa sig, inte ockupera torg. Det som framgår väldigt tydligt är att dessa ensamkommande inte har samma rättigheter och skyldigheter som ”oss svenskar” i kraft av att vara dels flyktingar och dels ”icke-vi”. Detta lyfter frågor som: om en ”gäst” inte uppför sig, ska de kastas ut då?

Ett annat resultat är att de på den högra sidan tar mycket hårt på lagen då de argumenterar utifrån ett omvänt *rättighetsperspektiv* om att de ensamkommande inte har någon laglig rätt att stanna i Sverige. Däremot på den vänstra sidan talas det om att vi måste jobba tillsammans i egenskap av att vi är goda människor. Som jag ser det är alltså de främsta argumenten emot amnesti att följs inte lagen blir det anarki, medan de främsta argumenten för amnesti är att det är vår ”plikt” som goda människor att låta de ensamkommande stanna.

Vidare när *generositetsperspektivet* används tillsammans med *nyttoperspektivet*, som mina analyser tyder på att det ofta gör när den vänstra sidan talar om att de ensamkommande ska få stanna, skapas en påföljd. När någon är generös, samtidigt som det talas om dessa barn och unga som verktyg att hjälpa till att bygga upp nationen, så blir påföljden att det skapas en förväntan om att de ska ”betala tillbaka” denna generositet genom att bidra till samhället. Calvo, som jag tidigare presenterat i *3 Litteraturöversikt och Tidigare Forskning* talar utifrån ett perspektiv om hur stater bjuder in ”främlingar” eller migranter/flyktingar eftersom de ses som värdefulla tillgångar. De kan bidra till ekonomin och nationen. Detta går rakt emot Derridas idéer som ovillkorlig gästfrihet. Som Farahani undrar: har flyktingarna någon gång betalat av sin tacksamhetsskuld till värdnationen?

Vidare så är det väldigt tydligt att diskursen som jag ser den har blivit en debatt och en diskurs om den svenska politiken och hur de svenska politikerna agerar eller inte agerar. Det talas mest om politiken i sig och inte om de ensamkommande. På så vis har debatten frångått den verkliga diskursen om de ensamkommandes rättigheter för att handla mer om svensk politik.

Ett annat resultat av min analys är även att jag ser att de ensamkommande emellanåt kodas manligt beroende på vem som talar. Flertalet gånger i debatterna och i artiklarna talas det om ”dessa pojkar” eller ”de unga männen”. Detta är dock främst närvarande när det talas i termer av *hotperspektiv*, (förutom i ”upprovs”-artikeln). De ensamkommande framställs som hotfulla unga män. Att flyktingar och ensamkommande kodas maskulint samtidigt som att man använder sig av *hotperspektivet* menar jag är som en typ av förlängning av det koloniala arvet om att de vita svenska kvinnorna måste räddas från dessa män.

Vidare menar jag att det även osynliggör flickorna att det talas om flyktingen som något maskulint. Kvinnoperspektivet försvinner i diskursen då debattörerna förutsätter att det är flyktingpojkar det talas om. Jag anser dock att det är viktigt att lyfta fram detta perspektiv då det är en viktig aspekt som en inte kan bortse från. Detta skulle vara ett intressant avstamp till senare forskning att utforska hur den manliga kodningen av flyktingar och ensamkommande påverkar människors syn på migration. I Stretmos tidigare forskning som jag presenterade i avsnitt 3 *Litteraturoversikt och Tidigare Forskning* ser jag spår av hur detta perspektiv bemöts i en studie, dock inte som en huvudfråga.

Ett annat intressant resultat är att två av debattartiklarna jag analyserade inte använde sig av de olika diskursiva perspektiven som de andra gjorde. Dessa var artiklarna av Rädda Barnen samt av Nils Karlsson. Dessa artiklar föll alltså utanför de diskursiva ramarna som jag kunde se existerade. Detta är väldigt intressant då det visar att en inte behöver tala om de ensamkommande i termer av *generositet, rättigheter, hot* eller *nytta*. Jag tror dock att anledningen till att det talas om de ensamkommande utifrån något av dessa perspektiv är att det gör det lättare för de som talar att kontextualisera vilka de ensamkommande är i relation till ”oss”. Då alla dessa perspektiv sätter de ensamkommande i någon form av relation till oss, att vi ska vara generösa; att vi ska tillgodose deras rättigheter; att de hotar oss; eller att vi har nytta av dem, så är det min uppfattning att det underlättar att tala om dem om de sätts i någon av dessa kontexter.

Att västvärlden med sina starka kopplingar till kriget i Afghanistan är ansvarig för hemskheter är ett faktum, men när flyktingarna kommer hit för att överleva och undkomma kriget, anser vi att vi har det moraliska övertaget. Genom att välkomna de ensamkommande så får vi en maktposition. Vi vänder på det och ser oss som de godhjärtade. Det är intressant att Wiehe lyfter detta i livedebatten. Annars är detta perspektiv inte närvarande. Skuld är något som inte berörs i denna debatt.

Skillnaderna jag kan se mellan livedebatten och debattartiklarna är få. Interdiskursiviteten som råder är smått framträdande. Vad jag kan dra slutsatser om är att i debattartiklarna ser jag mer välformulerade språkhandlingar, detta på grund av kontexten då en skriver en artikel är en inte under samma press som under en livedebatt. Annars är diskursen sig lik i båda kontexterna. Det används likande hårt språkbruk och samma *kategoriseringar, distanseringar, exkluderingar, nedvärderingar, objektifieringar* samt *förslag som pekar mot icke språkliga negativa särbehandlingar* i båda kontexter.

Sammanfattningsvis så är språkbruket och talhandlingarna vitt skilda beroende på vilken åsikt som uttrycks. Mer *nedvärderande, objektifierande* och *osynliggörande* språkbruk återfinns i debatten emot amnesti än vad det gör hos dem som är för amnesti. Sett igenom ett *gästfrihetsperspektiv* ser jag vilka förväntningar som finns på hur dessa ”gäster” ska uppföra sig för att få tillgång till den svenska gästfriheten. Derridas ovillkorliga gästfrihet är obefintlig i diskursen. De som är emot amnesti står för att vissa krav måste vara uppfyllda för att du ska få ta del av denna gästfrihet, medan de som är för amnesti är mer välvilligt inställda till att det finns undantag. Derridas ovillkorliga gästfrihet är något mer närvarande hos de som är för amnesti åt de ensamkommande.

De olika perspektiven om *generositet, rättigheter, hot* och *nytta* gör olika *kategoriseringar* och *distanseringar* mer eller mindre framträdande. *Nedvärderingar* och *objektifieringar* är alltid mer framträdande igenom det omvända *rättighetsperspektivet* och i *hotperspektivet* än i de andra perspektiven. I *nyttoperspektivet* används mer *objektifiering* då det talas om de ensamkommande som medel för att bygga upp Sverige.

Det teoretiska perspektiv, den metod och det material jag använt mig av har igenom uppsatsens gång fungerat bra. Att göra en diskursanalys med ett material som även fungerar med en argumentationsanalys visade sig vara litet utmanade då en kan bli inspirerad av att analysera argumenten istället för diskursen och dess

kontext. Jag fann att materialet jag använt mig av var väldigt innehållsrikt då jag applicerade mitt teoretiska perspektiv och har som rekommendation för framtida studier att minska omfånget material för dessa typer av studier. Teorin var i denna kontext väldigt givande.

Avslutningsvis för att besvara mina frågeställningar om hur diskursen i media ser ut om de ensamkommande som sittstrejkade sommaren 2017 så ser jag att maktrelationen och distanseringen mellan ”värdarna” (Svenskarna) och ”gästerna” (de ensamkommande) är framträdande oavsett om en talar för eller emot amnesti. Dessa debatter och diskurser formar och utgör politik. De skapar opinion. Beroende på hur diskursen ser ut och beroende på vilket språkbruk debattörerna använder så påverkas de personer de talar om, de ensamkommande, positivt eller negativt. Denna diskurs påverkar alltså de ensamkommandes framtid och deras rättigheter. Att den svenska diskursen innehåller *negativa talhandlingar*, *objektifieringar* och *nedvärderingar* så väl som *synliggörande* och *positiva talhandlingar* gör den väldigt komplex och motsägelsefull. Hur detta kommer påverka opinionen i Sverige och regeringens beslut om amnesti för de ensamkommande återstår att se.

Referenser

Primärmaterial

Bergh, Lise; Dahlin, Elisabeth, ”Ministern kan visst stoppa utvisningarna”, *Aftonbladet*, 2017-08-18, Tillgänglig: <<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/nzawQ/ministern-kan-visst-stoppa-utvisningarna>> (Hämtad: 2018-01-04)

Buhrkall-Nilsson, Patrik, ”Vad har pojkarna gjort för fel?”, *Expressen*, 2017-08-22, Tillgänglig: <<https://www.expressen.se/debatt/vad-har-pojkarna-gjort-for-fel/>> (Hämtad: 2018-01-04)

Ferm, Maria, ”MP: Barnen som kom hit måste få stanna”, *Aftonbladet*, 2017-09-13, Tillgänglig: <<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/VEVq1/mp-barnen-som-kom-hit-maste-fa-stanna>> (Hämtad: 2018-01-04)

Heberlein, Ann, ”Ohederligt att ge demonstranterna falska förhoppningar”, *SVT Nyheter Opinion*, 2017-08-14, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/opinion/article14793240.svt>> (Hämtad: 2018-01-04)

Høj Larsen, Christina, ”Hjälp de unga flyktingarna – det är vår förbannade plikt”, *Expressen*, 2017-08-25, Tillgänglig: <<https://www.expressen.se/debatt/hjalp-de-unga-flyktingarna-det-ar-var-forbannade-plikt/>> (Hämtad: 2018-01-04)

Karlsson, Nils, ”Det är inte ynkligt att möta demonstranterna”, *SVT Nyheter Opinion*, 2017-08-16, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/opinion/nils-karlsson-om-flyktingpolitiken>> (Hämtad: 2018-01-04)

Lilburn, Anita, Bornstein, Set et al., ”Utvisningarna – en ny skamfläck för Sverige”, *Aftonbladet*, 2017-08-11, Tillgänglig: <<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/jqGPq>> (Hämtad: 2018-01-04)

SVT Opinion Live: [Video], 2017-08-17, Tillgänglig:

<<https://www.svtplay.se/video/14760720/opinion-live/opinion-live-sasong-3-17-aug-22-00?start=auto&tab=senaste>> (17:08 – slut), (Hämtad: 2018-01-04)

Övriga källor

Ahrne, Göran; Svensson, Peter (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*, Liber, Stockholm, 2015

Artikelsamling, SVT Nyheter, Tillgänglig:

<https://www.svt.se/nyheter/amne/Sittstrejken_p%C3%A5_Mynttorget> (Hämtad: 2017-11-13)

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3., [utök.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2012

Boréus, Kristina. *Diskrimineringens retorik: en studie av svenska valrörelser 1988-2002 : rapport /av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering*, Fritze, Stockholm, 2006

Bouvin, Emma, "Ribbenvik till demonstranter: Jag har besvarat era frågor", *Dagens Nyheter*, 2017-08-10, Tillgänglig: <<https://www.dn.se/sthlm/ribbenvik-till-demonstranter-jag-har-besvarat-era-fragor/>> (Hämtad: 2018-01-04)

Brune, Ylva, "Inledning" i *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*, i Brune, Ylva (red.), Carlsson bokförlag, Stockholm, 1998, s.9-15

Calvo, Ana María Manzanás, "Junot Díaz's 'Otravida, Otravez' and Hospitalia: The Workings of Hostile Hospitality." *Journal Of Modern Literature* 37, nr. 1, s.107-123, 2013

Catomeris, Christian, "Som att förflytta sig tjugo år tillbaka i tiden", i Brune, Ylva (red.), Carlsson bokförlag, Stockholm, s.15-29, 1998

Dahlberg, Leif, "Unwelcome Welcome: Being 'at Home' in an Age of Global Migration." *Law Text Culture*, nr. 1, s.44-82, 2013

Derrida, Jaques, *Of Hospitality*, Stanford University Press, Stanford, 2000

Josefsson, Jonathan, "'We beg you, let them stay!' Right claims of asylum-seeking children as a socio-political practice." *Childhood* 24, nr. 3, s.316-332, 2017

Lodding, Mattias, "Strejken fortsätter – men vi lämnar Norra Bantorget", *SVT Nyheter, Lokalt Stockholm*, 2017-10-02, Tillgänglig:
<<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/strejken-fortsatter-men-vi-lamnar-norra-bantorget>> (Hämtad: 2018-01-04)

Loddenius, Anna-Lena; Wingborg, Mats, "Flyktingar har vi råd med, men inte våra gamla", i Brune, Ylva (red.), Carlsson bokförlag, Stockholm, s.109-121, 1998

Migrationsverket, "Barn i asylprocessen", 2017-12-19, Tillgänglig:
<<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Att-ansoka-om-asyl/Barn-i-asylprocessen.html>> (Hämtad: 2018-01-06)

Migrationsverket, "Därför har så många ensamkommande afghanska barn sökt asyl i Sverige", 2016-01-21, Tillgänglig: <<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-01-21-Darfor-har-sa-manga-ensamkommande-afghanska-barn-sokt-asyl-i-Sverige.html>> (Hämtad: 2017-11-13)

Musixmatch.com, "Släpp in mig", Tillgänglig:
<<https://www.musixmatch.com/lyrics/Mikael-Wiehe/Slapp-in-mig>> (Hämtad: 2017-12-01)

Nikunen, Kaarina, and Karina Horsti, "The ethics of hospitality in changing journalism: A response to the rise of the anti-immigrant movement in Finnish media publicity." *European Journal Of Cultural Studies* 16, nr. 4, s.489-504, 2013

Pierrou, Martina, "Den afghanska sittstrejken", *P3 Nyheter Dokumentär*, 2017-10-17, Tillgänglig: <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6800246>> (Hämtad 2018-01-06)

Stretmo, Live, *Governing the unaccompanied child – media, policy and practice*, Göteborgs universitet, samhällsvetenskapliga fakulteten, 2014

Stronks, M. C, "The question of Salah Sheekh: Derrida's hospitality and migration law." *International Journal Of Law In Context* 8, nr. 1, s.73-95, 2012

Tillberg, Anneli, "Porträttet: Hon frågar vem som får höra hemma", *Nationella Sekretariatet för Genusforskning*, 2017-01-23, Tillgänglig: <<https://www.genus.se/nyhet/portrattet-hon-fragar-vem-som-far-hora-hemma/>> (Hämtad: 2018-01-04)

Tillsammansskapet, Tillgänglig: < <https://tillsammansskapet.se/>> (Hämtad: 2018-01-04)

Tjärnlund, Nils Johan, "Hon utforskar gästfriheten i flyktingkrisens spår", *Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse*, 2017, Tillgänglig: <<https://kaw.wallenberg.org/forskning/hon-utforskar-gastfriheten-i-flyktingkrisens-spar>> (Hämtad: 2018-01-04)

TT, "Sittstrejkar – kräver svar från Ribbenvik", *SVT Nyheter*, Lokalt Stockholm, 2017-08-06, Tillgänglig: <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/sittstrejkar-kraver-svar-fran-ribbenvik>> (Hämtad: 2018-01-04)

Universal Declaration of Human Rights, UN Doc. A/RES/217 (III), 10 december 1948

Vitus, Kathrine; Liden, Hilde, "Status of the Asylum-Seeking Child in Norway and Denmark: Comparing Discourses, Politics and Practices, The [article]." *Journal Of Refugee Studies* nr.1, s.62-81, 2010